

GHIDUL CARIEREI MILITARE

CAPITOLUL I Dispoziții generale

Secțiunea 1 Noțiuni de bază

1. Ghidul carierei militare stabilește modalități, reguli și cerințe privind evoluția în cariera profesională a militarilor prin contract (în continuare - cadre militare) și servește pentru realizarea managementului carierei cadrelor militare.

2. Ghidul carierei militare (în continuare - Ghidul) vizează implementarea în Armata Națională a principiilor fundamentale ale politicii statului în domeniul managementului resurselor umane, prin adaptarea acestora la specificul serviciului militar.

3. În sensul prezentului Ghid, se definesc următoarele noțiuni:

armă - sferă de activitate (gen de armă), în care se specializează cadrele militare, specifică subunităților și unităților militare de la baza ierarhiei militare, care sânt destinate ducerii unui anumit gen de acțiuni militare;

cadre militare - cetățenii Republicii Moldova, cu domiciliul stabilit în Republica Moldova, cărora li s-a acordat, în conformitate cu prevederile actelor normative, gradul militar de ofițer/sergent/soldat și care au încheiat contractul de îndeplinire a serviciului militar;

cariera militară - succesiunea de grade militare și funcții ocupate de către ofițeri/sergenți/soldați, raportate la cunoștințele generale și de specialitate, abilitățile cognitive, competențele generale și de specialitate, dobândite de la intrarea în sistemul militar și până la trecerea în rezervă sau în retragere/încetarea raporturilor de serviciu;

curs de bază - curs de perfecționare a cadrelor militare, care de regulă completează studiile primite în cadrul instituțiilor de formare, într-un domeniu concret, în una din armele/serviciile sau specialitățile militare;

curs de carieră - curs de perfecționare, necesar pentru promovarea în cariera militară, destinat asigurării creșterii competențelor profesionale, în vederea îndeplinirii unei funcții de complexitate și responsabilitate mărită, obligatoriu pentru promovarea în cariera militară;

curs de perfecționare profesională - formă de instruire, care asigură formarea și perfecționarea cunoștințelor, abilităților, deprinderilor și competențelor profesionale necesare executării atribuțiilor unor anumite funcții;

curs de specializare - curs de perfecționare a cadrelor militare, care asigură specializarea într-o nouă armă, serviciu, domeniu funcțional sau specialitate militară;

domeniu funcțional - sferă de activitate, în care se specializează cadrele militare, specifice statelor majore și comandamentelor unităților militare (începând cu

eșalonul batalion și similare), autorităților administrative, instituțiilor și organelor centrale;

evoluția în cariera militară - parcurgerea diferitor etape ale carierei, a gradelor militare, funcțiilor și formelor de pregătire stabilite;

ierarhie militară - eșalonare în ordine crescătoare a treptelor (funcțiilor) carierei militare, începând de la eșalonul inferior și finalizând cu eșalonul superior;

interviu - purtarea unei conversații dintre managerul de carieră și cadrul militar consiliat, în vederea identificării aptitudinilor și opțiunilor acestuia pentru cariera militară;

managementul instituțional al carierei militare - procesul de: planificare și dezvoltare a carierei cadrelor militare; elaborare și monitorizare a politicilor și actelor normative, precum și implementarea acestora;

managementul carierei individuale - ansamblu de activități referitoare la planificarea și dezvoltarea carierei individuale a cadrelor militare și procedurile specifice acestora;

organe centrale - Ministerul Apărării (organul central de specialitate al administrației publice) și Marele Stat Major al Armatei Naționale (organul central de conducere militară a Armatei Naționale);

serviciu - sferă de activitate, în care se specializează cadrele militare, specifică subunităților și unităților militare, autorităților administrative și instituțiilor din subordinea ministerului sau Marelui Stat Major al Armatei Naționale, care sânt destinate asigurării logistice sau asistenței speciale a trupelor;

specialitate - complex de competențe profesionale obținute prin instruire într-un anumit domeniu.

4. Planificarea organizațională a traseelor de evoluție în carieră a cadrelor militare, este realizată pe arme/servicii și domenii funcționale. Armele, serviciile și domeniile funcționale sânt reprezentate în Anexa nr.1 la Ghidul carierei militare.

5. Armelor, serviciilor și domeniilor funcționale le pot aparține mai multe specialități militare de evidență. Specialitățile militare de evidență (SME) din cadrul Armatei Naționale sânt stabilite de actele normative departamentale.

6. Evoluția în cariera militară a cadrelor militare (în continuare – cariera cadrelor militare) diferă de la un militar la altul și se realizează în funcție de opțiunile individuale, performanțele, cunoștințele, aptitudinile, potențialul, competența și motivațiile profesionale și personale ale acestora, la o anumită etapă, în conformitate cu prevederile actelor normative.

7. Cadrele militare își mențin arma/serviciul și specialitatea militară în care sunt formate inițial sau dobândite ca urmare a trecerii dintr-o armă/serviciu și specialitate militară în alta, pe întreaga perioadă a carierei militare, indiferent de domeniul în care activează.

8. Managementul carierei militare este componenta managementului resurselor umane, ce include activități de proiectare, planificare, implementare și evaluare a politicilor, strategiilor, obiectivelor și programelor de formare/perfecționare profesională și folosire a cadrelor militare în cadrul unităților militare, autorităților administrative, instituțiilor ministerului și Marelui Stat Major al Armatei Naționale, precum și organelor centrale în concordanță cu performanțele și

potențialul profesional al fiecăruia, în scopul realizării necesităților structurii militare și aspirațiilor profesionale ale militarilor.

Secțiunea a 2-a

Principiile managementului carierei militare

9. Managementul carierei militare, în sensul prezentului Ghid, are la bază următoarele principii:

1) *competitivitatea* - abilitatea cadrelor militare de a fi competitivi, prin prisma capacităților sale profesionale, fapt ce presupune concurență, obiectivitate, transparență și selecție a cadrelor militare după merit, în raport cu pregătirea și competențele necesare pentru numirea și promovarea în funcții, precum și în corelare cu dezvoltarea profesională;

2) *transparența* - atitudinea structurii militare/comandanților de a prezenta obiectiv informațiile de interes general și presupune o vizibilitate a procedurilor de management a carierei militare, precum și asigurarea accesului liber la informațiile privind cerințele și condițiile stabilite pentru evoluția în cariera militară;

3) *egalitatea de șanse* - conceptul conform căruia toate cadrele militare, în conformitate cu prevederile actelor normative, sunt libere să-și dezvolte capacitățile profesionale personale, fără discriminare pe criterii de rasă, culoare, naționalitate, origine etnică, religie sau varii convingeri, sex, vârstă, precum și orice alt criteriu similar și presupune oferirea oportunităților egale tuturor candidaților pentru numire, promovare în funcții și dezvoltare profesională.

10. Managementul carierei militare, concomitent, trebuie să răspundă următoarelor exigențe:

1) armonizarea obiectivelor structurii militare cu necesitățile și aspirațiile individuale ale cadrelor militare;

2) oferirea posibilității militarilor de a participa la proiectarea propriei cariere;

3) asigurarea previzibilității traseelor în carieră, prin planificarea organizațională și individuală a carierei militare;

4) evaluarea performanței și potențialului cadrelor militare, ca factor determinant al deciziilor de evoluție în carieră și dezvoltare profesională;

5) promovarea unui management integrat și centralizat al tuturor proceselor specifice carierei militare.

În vederea asigurării respectării principiilor și exigențelor respective, cariera militară se proiectează, din perspectivă organizațională, în corelare cu necesitățile Armatei Naționale, cerințele funcțiilor, competențele, potențialul, experiența și aspirațiile individuale ale cadrelor militare, prin acordarea gradelor militare și promovarea în mod progresiv și condiționat la funcții militare, concomitent cu perfecționarea graduală a pregătirii generale și profesionale.

11. Dezvoltarea carierei militare vizează creșterea eficienței activității cadrelor militare, prin structurarea optimă a traseelor în carieră, modului de folosire și valorificare a performanțelor și potențialului acestora, precum și prin recunoașterea oportună a meritelor lor pe parcursul carierei militare.

12. În scopul profesionalizării multilaterale și al dezvoltării abilităților practice a cadrelor militare, precum și realizarea pentru susținerea unei evoluții

corecte în cariera militară, se recomandă ca militarii, după 2-3 ani de serviciu militar într-o funcție, să fie numiți în altă funcție, de același nivel, inclusiv cu trecerea acestora într-un alt gen de armă, serviciu sau specialitate militară, cu respectare prevederilor actelor normative; excepție o constituie cadrele didactice și științifice, care pot deține funcțiile respective o perioadă mai îndelungată.

CAPITOLUL II

Structuri și persoane cu competențe în domeniul managementului carierei militare

13. Managementul carierei militare se realizează în cadrul unui sistem integrat, ce include structuri/subdiviziuni de specialitate, grupuri de lucru special constituite și persoane abilitate. Fiecare persoană cu atribuții în domeniul managementului carierei militare, angajată în structurile de specialitate, beneficiază de instruire, inclusiv în domeniul asigurării egalității de gen, a nediscriminării și este obligată să asigure implementarea acestora în domeniul său de activitate.

14. Structurile de specialitate, cu competențe și atribuții în domeniul managementului carierei militare sânt:

1) Direcția politici de dezvoltare a resurselor umane și învățământ militar care are competențe privind inițierea, elaborarea, coordonarea, promovarea și monitorizarea implementării actelor normative și politicilor de dezvoltare a resurselor umane, învățământului în domeniul milităriei, asigurării egalității de gen, precum și acordarea asistenței informaționale și metodologice în domeniile respective;

2) J1 Direcția personal și mobilizare are competențe de a elabora instrucțiuni, metodologii etc. și este responsabilă de implementarea actelor normative și politicilor privind managementul carierei individuale a cadrelor militare, cu excepția militarilor din cadrul aparatului central al ministerului și efectivului criptat al Agenției informații militare.

3) Respectarea procedurilor specifice managementului carierei militare a militarilor din cadrul aparatului central al ministerului și a efectivului criptat al Agenției informații militare este în responsabilitatea directă a șefilor subdiviziunilor resurse umane respective și se realizează în modul stabilit de către Ministrul apărării.

15. În componența aparatului central al Ministerului Apărării, Marelui Stat Major al Armatei Naționale, autorităților administrative și instituțiilor din subordinea ministerului și Marelui Stat Major al Armatei Naționale, unităților militare și organelor administrativ-militare (în continuare - unități militare) pe timp de pace, stare de urgență, asediu și război funcționează subdiviziuni de resurse umane (S1/A1 secții/servicii personal), responsabile de realizarea procedurilor specifice managementului carierei militare la nivelul acestor structuri, ținând cont de misiunile, funcțiile de bază și atribuțiile subdiviziunilor respective. În statele de personal ale unităților militare, în care nu este prevăzută o asemenea subdiviziune, de către comandant (șef) se numește o persoană responsabilă de îndeplinirea acestor activități.

16. Structurile de specialitate realizează managementul carierei militare și, respectiv, managementul carierei individuale, în raport cu misiunile, funcțiile de bază

și atribuțiile stabilite prin actele normative naționale și departamentale.

17. În vederea realizării managementului instituțional, Direcția politici de dezvoltare a resurselor umane și învățământ militar elaborează acte normative, documente de politici, precum și alte documente din domeniul respectiv, cu privire la următoarele elemente:

- 1) proiectarea modelului general de evoluție în cariera militară;
- 2) structurile implicate în managementul carierei militare și responsabilitățile acestora;
- 3) procedurile de numire și promovare în funcții, grade militare și de evaluare a performanțelor și a potențialului cadrelor militare.

În îndeplinirea atribuțiilor sale, Direcția politici de dezvoltare a resurselor umane și învățământ militar asigură elaborarea politicilor și actelor normative în domeniile de responsabilitate, inclusiv din perspectiva dimensiunii de gen.

În acest sens, Direcția politici de dezvoltare a resurselor umane și învățământ militar cooperează cu structurile responsabile de managementul carierei militare și cu structurile de specialitate pe linie de arme/servicii și domenii funcționale (direcții și secții din Ministerul Apărării și Marele Stat Major al Armatei Naționale, autorități administrative și instituții din subordinea ministerului și Marelui Stat Major al AN) și are competențe în managementul instituțional al carierei militare.

18. În vederea realizării managementului carierei militare, J1 Direcție personal și mobilizare, în limita competențelor stabilite, gestionează procedurile de personal referitoare la:

- 1) proiectarea și organizarea funcțiilor/posturilor;
- 2) realizarea procedurilor privind încadrarea în serviciu a militarilor prin contract;
- 3) numirea în funcții și acordarea gradelor militare;
- 4) planificarea traseelor de carieră, pe arme/servicii și domenii funcționale;
- 5) dezvoltarea profesională a cadrelor militare;
- 6) trecerea din efectivul de soldați și sergenți în corpul de ofițeri;
- 7) monitorizarea progresului individual în carieră al fiecărui cadru militar, conform competențelor deținute;
- 8) orientarea și consilierea cadrelor militare în cariera militară;
- 9) acordarea asistenței necesare comisiilor de atestare;
- 10) eliberarea din serviciul militar prin contract a cadrelor militare;
- 11) administrarea bazelor de date și dosarelor personale ale cadrelor militare;
- 12) managementul instituțional al carierei militare;
- 13) asigurarea implementării politicilor privind dimensiunea de gen.

19. În vederea exercitării atribuțiilor de evaluare a modului de implementare în practică a politicilor și actelor normative din domeniul managementului carierei militare, structurile responsabile de managementul instituțional al carierei militare monitorizează activitatea structurilor responsabile de managementul carierei individuale și solicită, în modul stabilit, informațiile privind gestiunea și evidența nominală a cadrelor militare.

20. Comisiile de atestare se instituie în cadrul organelor centrale precum și la nivelul autorităților administrative, instituțiilor, unităților militare și organelor

administrativ-militare.

Activitatea comisiilor de atestare este organizată în conformitate cu prevederile actelor normative departamentale.

21. Comisiile de atestare înaintează recomandările sale comandanților (șefilor) pentru luarea deciziei sau înaintarea propunerilor, în cadrul următoarelor proceduri de personal:

- 1) numirea la o altă funcție - egală, inferioară sau superioară;
- 2) acordarea gradelor militare;
- 3) trecerea militarului dintr-o armă (serviciu sau domeniu funcțional) în altă armă conform pregătirii deținute și necesităților armatei;
- 4) detașarea la studii în instituții de învățământ sau cursuri de carieră, de perfecționare/de instruire/de specializare;
- 5) trecerea din efectivul de soldați și sergenți în corpul de ofițeri;
- 6) eliberarea din serviciul militar prin contract și alte proceduri specifice managementului carierei individuale în condițiile stipulate de actele normative.

22. Persoanele abilitate în managementul carierei militare sânt:

- 1) comandantul (șeful);
- 2) managerul de carieră militară;
- 3) militarul consiliat.

23. Comandantul/șeful este cadrul militar abilitat cu competențe de conducere, monitorizare și evaluare a activității cadrelor militare din subordinea nemijlocită, în raport cu obiectivele individuale și indicatorii de performanță, competențele și aptitudinile profesionale, precum și pregătirea profesională, stabilite în Fișa de evaluare anuală și standardele de performanță prevăzute în Fișa funcției, asigurând concomitent și implementarea dimensiunii de gen în luarea deciziilor.

24. Managerul de carieră militară este specialistul din cadrul subdiviziunii resurse umane, responsabil de managementul carierei individuale, abilitat cu următoarele competențe:

- 1) prezentarea propunerilor referitoare la numirea și promovarea în funcții, acordarea gradelor militare, detașarea la studii/cursuri, trecerea din efectivul de soldați și sergenți în corpul de ofițeri, eliberarea din serviciul militar a cadrelor militare care nu corespund funcției deținute și a căror utilitate în continuare nu este motivată, precum și a celor afectate de măsuri de organizare, luând în considerație ultimele evaluări anuale, concluziile și recomandările comisiilor de atestare;
- 2) elaborarea, organizarea, coordonarea și monitorizarea activităților privind cariera fiecărui militar din cadrul grupului/categoriei de militari pe care-i consiliază;
- 3) interviuarea permanentă și consilierea cadrelor militare din gestiune, precum și consultarea comandanților/șefilor acestora, în vederea luării deciziilor optime de evoluție în carieră a cadrelor militare;
- 4) elaborarea de analize, situații statistice și propuneri pentru îmbunătățirea sistemului de management al carierei.

Managerul de carieră militară este obligat să încurajeze autoperfecționarea cadrelor militare consiliate și să propună soluții pentru realizarea profesională a

acestora, în corelare cu necesitățile Armatei Naționale.

Se recomandă ca managerul de carieră militară să fie instruit în domeniul nediscriminării, pentru a asigura implementarea politicilor de gen în domeniul său de activitate.

25. Militarul consiliat este cadrul militar aflat în subordinea unui comandant/șef, precum și în responsabilitatea unui manager de carieră militară, care își desfășoară activitatea în raport cu obiectivele individuale de performanță și indicatorii de performanță stabilite în Fișa de evaluare anuală și standardele de performanță prevăzute în Fișa funcției.

26. Gestiunea proceselor de personal specifice managementului carierei militare se efectuează centralizat, pe categorii de militari, pe arme/servicii și domenii funcționale.

27. În vederea consilierii eficiente a cadrelor militare de către managerii de carieră militară, cadrele militare pot fi organizate în grupuri divizate pe categorii de militari, grade militare și, respectiv, repartizate în responsabilitatea managerilor de carieră militară.

28. Misiunile, funcțiile de bază și atribuțiile structurilor de specialitate a sistemului de gestiune și evidență a resurselor umane se stabilesc prin acte normative departamentale.

CAPITOLUL III

Accesul în cariera militară

29. Accesul în cariera militară se realizează pe două căi complementare:

1) *calea directă* - cadrele militare provin din rândul absolvenților instituțiilor de învățământ în domeniul militariei, instruiți la specialități militare (arme/servicii);

2) *calea indirectă* - cadrele militare provin din rândul absolvenților instituțiilor de învățământ superior civile, care îndeplinesc cel puțin una din condițiile după cum urmează:

a) au absolvit cursuri de instruire la catedrele militare din cadrul instituțiilor de învățământ superior (pentru soldați și sergenți - cel puțin cursul deplin de instruire militară prevăzut pentru programa de pregătire a soldaților și sergenților; pentru ofițeri - cursul deplin de instruire militară prevăzut pentru programa de pregătire a ofițerilor în rezervă și au absolvit ciclul I (licență);

b) au îndeplinit serviciul militar în termen sau cu termen redus;

c) au finalizat cu succes cantonamentele în modul stabilit de actele normative.

30. Folosirea celor două căi de acces în cariera militară, de către structurile/subdiviziunile de specialitate, se efectuează în condițiile prevederilor actelor normative și ale prezentului Ghid.

31. Accesul în cariera militară, pe cale indirectă, a absolvenților instituțiilor de învățământ superior civile, la un moment dat, se realizează în funcție de politicile și cerințele de personal ale structurii militare, în cazurile în care:

1) există deficit de cadre militare¹, corespunzătoare specialităților/armelor/

¹ Se consideră funcție militară cu specialitate deficitară acea funcție care corespunde cel puțin unuia dintre criteriile stabilite în actele normative.

serviciilor sau domeniilor funcționale, pentru care nu este posibilă pregătirea în instituțiile de învățământ în domeniul militariei;

2) numărul absolvenților instituțiilor de învățământ în domeniul militariei, formați pe calea directă, nu acoperă necesarul de cadre militare pentru funcțiile vacante de la baza ierarhiei militare.

32. În cazul folosirii căii indirecte, candidații, examinați pentru încadrarea în serviciul militar prin contract, trebuie să dețină specialități civile (domenii de activitate) înrudite cu specialitățile militare din armată (profilul armelor/serviciilor și domeniilor funcționale conform anexei nr.1 la prezentul Ghid).

Specialitățile civile înrudite cu specialitățile militare sânt prevăzute prin actele normative departamentale.

33. Raporturile juridice dintre cadrele militare și Ministerul Apărării sânt reglementate prin contracte de îndeplinire a serviciului militar, în condițiile Legii nr.162/2005 cu privire la statutul militarilor și ale altor acte normative.

CAPITOLUL IV

Dezvoltarea profesională

34. Dezvoltarea profesională reprezintă procesul prin care se asigură formarea și perfecționarea pregătirii prin diferite forme de instruire, în vederea creșterii potențialului și competenței profesionale ale cadrelor militare, pe parcursul carierei.

35. Procesul de dezvoltare profesională a militarilor cuprinde: - pregătirea instituționalizată; - instruirea colectivă; - pregătirea complementară.

36. Dezvoltarea profesională a cadrelor militare se desfășoară pe întreaga durată a carierei militare și asigură formarea și perfecționarea, în mod gradual, a cunoștințelor, deprinderilor, abilităților și competențelor necesare îndeplinirii obligațiilor funcționale.

37. Comandanții (șefii), cu suportul specialiștilor în domeniul managementului resurselor umane și managerii de carieră militară, sânt obligați să asigure condițiile necesare dezvoltării profesionale a cadrelor militare și participării acestora la diferite forme de pregătire/instruire, în conformitate cu prevederile actelor normative și prezentul Ghid.

38. **Pregătirea instituționalizată** asigură formarea și dezvoltarea profesională a cadrelor militare pe parcursul întregii cariere militare și se realizează în instituții de învățământ în domeniul militariei (centre de instruire), adecvate formării, instruirii individuale, colective și pregătirii continue, în raport cu principiile învățământului în domeniul militariei și cerințele instruirii militare.

39. Pregătirea în instituțiile de învățământ în domeniul militariei constituie fundamentul dezvoltării profesionale și cuprinde:

1) formarea soldaților/sergenților și ofițerilor;

2) formarea profesională continuă - prin cursuri de perfecționare (cursuri de carieră/specializare), precum și alte forme de instruire specifice pregătirii continue.

40. Programele de formare și dezvoltare profesională se proiectează în raport cu locul și rolul soldatului/sergentului/ofițerului în cadrul Armatei Naționale.

41. Perfecționarea profesională a cadrelor militare la cursuri de carieră este destinată perfecționării cunoștințelor, abilităților, deprinderilor și competențelor

profesionale a cadrelor militare, necesare în vederea îndeplinirii unor funcții la anumite eșaloane, de complexitate și responsabilitate mai mare decât cele prevăzute de funcțiile deținute anterior.

42. Cursurile de carieră sânt obligatorii pentru înaintarea cadrelor militare pentru promovarea în anumite funcții militare pe parcursul carierei militare. Funcțiile militare respective sânt specifice diferitor etape ale carierei militare și sânt stipulate în prezentul Ghid.

43. Cadrele militare pot fi propuse de către comandanți/șefi și managerii de carieră militară să urmeze cursul de carieră necesar promovării în funcții, în corespundere cu de necesitățile structurii militare, performanța profesională demonstrată, necesitățile individuale de perfecționare profesională, potențialul și aspirațiile cadrelor militare de dezvoltare în cariera militară.

44. Planurile de învățământ pentru cursurile de carieră trebuie să cuprindă module de pregătire a cadrelor militare, precum:

1) modul/module de pregătire militară generală și tactică, pentru dezvoltarea deprinderilor și abilităților de comandă și stat major la organizarea și ducerea acțiunilor de luptă sau altor acțiuni în teatrele de operații;

2) modul/module de pregătire de specialitate specifică funcțiilor ce vor fi îndeplinite în cadrul armei/serviciului sau domeniului funcțional în care va activa cadrul militar respectiv;

3) modul/module de pregătire pentru dezvoltarea competențelor de manager/lider, competențelor lingvistice și în domeniul tehnologiilor informaționale;

4) module/tematică de pregătire metodică, psihopedagogică, legislativă, de drept internațional umanitar, conducerea subunităților pe timp de pace, egalitate de gen, comunicare strategică și relații publice etc.

Ponderea acestor module este stabilită în raport cu nivelul (eșalonul) pentru care este organizat cursul, precum și finalitățile scontate ale acestuia.

Cadrele militare urmează să dețină aceste cursuri înaintea promovării în funcții.

45. Perfecționarea profesională a cadrelor militare la cursuri de specializare este destinată completării pregătirii de bază, care, de regulă, asigură formarea deprinderilor și obținerea competențelor necesare pentru o arie restrânsă de activitate specifică armelor/serviciilor, domeniilor funcționale sau specialităților corespunzătoare acestora.

46. Cursurile de specializare condiționează numirea în funcții, în cazurile în care cadrele militare nu au urmat anterior un astfel de curs sau o altă formă de pregătire care să asigure formarea deprinderilor și competențelor specifice necesare îndeplinirii noii funcții.

47. Conținutul, durata, condițiile de frecventare și alte detalii privind cursurile de carieră și de specializare se stabilesc prin acte normative departamentale.

48. Instruirea colectivă reprezintă componenta practic-aplicativă a dezvoltării profesionale ce asigură formarea deprinderilor colective, coeziunea subunităților și unităților militare, precum și punerea în aplicare a cunoștințelor însușite pe parcursul pregătirii continue, pe niveluri de complexitate (armă/serviciu,

întrunit și inter-categorii de forțe ale armatei).

49. Obiectivele, formele și modul de desfășurare a instruirii colective se stabilesc prin acte normative departamentale.

50. **Pregătirea complementară** este o formă alternativă de dezvoltare profesională ce asigură menținerea, perfecționarea și actualizarea cunoștințelor și deprinderilor, prin activitatea în funcții succesive, detașarea în organe centrale de conducere, autorități administrative, unități militare, instituții de învățământ, precum și prin pregătire personală (individuală).

51. Activitatea în diferite funcții ale ierarhiei militare, constituie latura practică a dezvoltării profesionale, vizează dezvoltarea competenței și potențialului, precum și îmbunătățirea performanței profesionale, pe arme, servicii și domenii funcționale.

52. Pregătirea personală este responsabilitatea fiecărui militar și se desfășoară în mod planificat, progresiv și secvențial, fiind orientată spre dezvoltarea calităților personale, perfecționarea în permanență a cunoștințelor, pregătirii generale și profesionale, în vederea îndeplinirii obligațiilor funcționale specifice funcției deținute, precum și atingerea obiectivelor individuale de evoluție în cariera militară.

CAPITOLUL V

Promovarea în carieră a cadrelor militare

53. Promovarea în grade militare se realizează în conformitate cu prevederile actelor normative.

54. În cazul care cadrului militar, pe parcursul serviciului, nu i-a fost acordat gradul militar următor din lipsa funcțiilor cu grade militare superioare celui deținut, iar militarul a corespuns tuturor cerințelor pentru promovarea în grad și, respectiv, anterior nu i-a fost acordat nici un grad militar înainte de termen, pentru activitate prodigioasă, nemijlocit înainte de eliberare din serviciul militar prin contract în baza punctului 140, lit. a), b), c), d) (în cazul lipsei funcțiilor vacante necombatante) și h) al Regulamentului cu privire la modul de îndeplinire a serviciului militar în Forțele Armate, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 941/2006, în baza recomandărilor comisiei de atestare, Ministrul apărării poate acorda gradul militar următor, până la colonel, inclusiv.

La trecerea în rezerva Forțelor Armate cu dreptul la pensie a militarilor prin contract de la funcția de sergent principal, acestora li se poate acorda gradul militar primar de ofițer „locotenent în rezervă”, cu predestinarea acestora, pentru funcții de ofițer, conform genului de armă deținut, cu condiția întrunirii condițiilor necesare.

55. Pe parcursul carierei, cadrele militare sânt promovate în funcție. Promovarea în funcție presupune numirea într-o funcție ce prevede un grad militar superior celui prevăzut pentru funcția pe care o deține sau o funcție cu același grad militar, dar care prevede o clasă de salarizare/un coeficient de salarizare mai mare decât cea/cel prevăzut/prevăzută la funcția anterioară.

56. Promovarea în funcție condiționează și acordarea următorului grad militar, astfel încât, după expirarea termenului de aflare în gradul militar deținut, cadrelor militare le poate fi acordat gradul militar următor, dacă dețin o funcție corespunzătoare gradului militar respectiv, în conformitate și cu excepțiile

prevederilor actelor normative.

57. Procedurile de numire în funcții a cadrelor militare sânt gestionate în modul stabilit de către structurile de specialitate responsabile de managementul carierei militare și subdiviziunile resurse umane, în limita competențelor pe care le dețin. În procesul de gestionare a procedurilor menționate, se vor lua în considerare numărul de funcții vacante și Planul anual de management al resurselor umane.

Numirea în funcții se execută de către conducătorii/comandanții/șefii respectivi, în conformitate cu împuternicirile acestora stipulate în actele normative, concomitent, ținându-se cont de aspectele ce țin de asigurarea egalității de gen.

58. Planul anual de management al resurselor umane reprezintă instrumentul prin care se asigură promovarea și mobilitatea în carieră a cadrelor militare în decursul unui an calendaristic, potrivit necesităților de completare cu cadre militare ale unităților militare, intereselor armatei și opțiunilor cadrelor militare privind evoluția în carieră.

59. Promovarea cadrelor militare se face în baza următoarelor criterii:

1) aptitudinile, performanțele și competențele profesionale rezultate din Fișa de evaluare anuală/Fișa de atestare a acestora;

2) deținerea unei pregătiri corespunzătoare în urma parcurgerii unor studii forme de pregătire/cursuri obligatorii;

3) necesitățile de completare ale unităților militare;

4) îndeplinirea unor funcții și stagii minime obligatorii;

5) cerințele funcțiilor (conform fișelor funcțiilor) vacante;

6) opțiunile personale de evoluție în carieră ale militarilor.

60. Numirea într-o funcție militară superioară se efectuează în ordinea promovării în serviciul militar.

În cazul în care mai mulți militari corespund criteriilor respective, decizia de promovare se va lua pe baza recomandărilor comisiei de atestare. Promovarea la funcții de comandă și funcții de conducere se va face pe baza concursului de selectare, organizat în condițiile stabilite de actele normative departamentale, asigurându-se respectarea egalității de gen.

61. În scopul asigurării transparenței și șanselor egale de promovare și evoluție în carieră, realizării unui cadru unitar de selecție și valorificare a performanțelor și potențialului cadrelor militare, care să permită intrarea în competiție a tuturor candidaților și ierarhizarea acestora, indiferent de unitatea militară unde își îndeplinesc serviciul militar, în Ministerul Apărării se instituie și activează Comisia superioară de atestare.

Comisia superioară de atestare are competențe de a analiza, ierarhiza și selecta candidații eligibili pentru promovarea în funcțiile care sunt prevăzute, conform actelor normative departamentale, să fie ocupate prin concurs, precum și propune promovarea cadrelor militare care întrunesc criteriile minime obligatorii cumulative stabilite prin aceste acte și prin prezentul Ghid.

Comisia superioară de atestare propune:

a) promovarea în funcție;

b) trecerea efectivului de soldați/sergenți în corpul de ofițeri.

Lista funcțiilor care urmează a fi ocupate prin concurs este reprezentată în Anexa nr. 2 la Ghidul carierei militare.

62. Concursul pentru promovarea în funcții se desfășoară în baza necesităților AN; rapoartelor cadrelor militare (cu anunțarea comandantului nemijlocit) depuse în adresa Comisiei superioare de atestare; evaluărilor anuale sau atestarea candidaților care sunt incluși în rezerva pentru promovare și care au demonstrat calități profesionale și organizatorice înalte, pe parcursul îndeplinirii serviciului militar.

63. Informarea cadrelor militare privind organizarea concursului pentru anumite funcții în toate unitățile militare se asigură prin intermediul J1 Direcție personal și mobilizare.

Concursul se desfășoară fără prezența cadrelor militare sau susținerea unor evaluări suplimentare, cu excepția cadrelor militare, candidați la funcții destinate forțelor speciale.

Candidați la funcții destinate forțelor speciale vor fi examinați medical și evaluați conform criteriilor specifice armeei respective, ulterior vor fi examinați de către Comisia superioară de atestare.

După aprobarea candidatului la funcția respectivă, la necesitate, se întocmesc materialele necesare pentru acordarea accesului la secretul de stat, în conformitate cu prevederile actelor normative. Ulterior, J1 Direcție personal și mobilizare, dispune măsurile necesare de numire în funcție a militarului respectiv.

64. Prin excepție de la prevederile prezentului Ghid, funcțiile Agenției informații militare și a structurilor subordonate operațional nu sunt scoase la concurs, cadrele militare fiind numite în funcții, cu respectarea prevederilor actelor normative, de către Ministrul apărării, la propunerea directorului agenției, iar tipurile de studii și cursuri de carieră pe domeniul informații militare se stabilesc și se echivalează de această autoritatea administrativă.

65. În situații care impun adoptarea măsurilor urgente, la necesitate de serviciu, prin derogare de la prevederile prezentului Ghid, cadrele militare vor fi numite în funcții egale, inferioare sau superioare prin ordinul Ministrului apărării.

66. Numirea/promovarea în funcții militare ce țin de cercetări științifice sau activitatea didactică sânt completate pe bază de concurs.

Modul de organizare, desfășurare a concursului și de ocupare a funcțiilor didactice și științifico-didactice în cadrul instituțiilor de învățământ superior în domeniul militariei este stabilit de către Ministrul apărării, în corelare cu cadrul normativ național.

Rectorii, prorectorii, decanii și șefii de departament/catedră/centre/subdiviziuni din cadrul instituțiilor de învățământ în domeniile militariei, sunt numiți în funcții de către Ministrul apărării, în condiții generale, în bază de concurs conform prezentului Ghid.

67. Funcțiile și stagiile minime obligatorii pentru promovarea în funcții de comandă și conducere sânt reprezentate în Anexa nr.3 la Ghidul carierei militare.

CAPITOLUL VI

Etapele, tipurile de carieră și categoriile de funcții

68. În raport cu competențele dobândite, experiența profesională, cerințele

funcțiilor și studiile necesare pentru îndeplinirea obligațiilor funcționale/atribuțiilor prevăzute de fișa funcției, cadrele militare vor parcurge anumite etape de evoluție în carieră și de dezvoltare profesională.

69. Cariera militară se poate desfășura în următoarele sfere de activitate:

1) în arme/servicii, care pot fi:

a) de luptă;

b) de sprijin de luptă;

c) de sprijin logistic de luptă (asigurare logistică);

d) speciale;

2) în domenii funcționale, care pot fi:

a) operaționale;

b) de sprijin instituțional.

70. Arma/serviciul reprezintă sfera de activitate specifică subunităților și unităților de la baza ierarhiei militare specializate într-un anumit gen de acțiune militară, în care se formează și se specializează militarii.

Cadrele militare activează într-o armă/intr-un serviciu, de regulă, pe parcursul carierei inițiale, dar pot activa și pe timpul carierei intermediare și avansate, în cazul în care funcția respectivă prevede experiență și aptitudini specifice unei arme/serviciu.

71. Domeniile funcționale reprezintă sfera de activitate specifică statelor majore și structurilor de specialitate din componența unităților, autorităților administrative și instituțiilor militare, începând cu eșalonul batalion/similare și până la nivelul organelor centrale, în care se specializează militarii și care necesită pregătire și experiență avansată.

72. Cadrele militare activează într-un domeniu funcțional, de regulă, pe parcursul carierei intermediare și avansate, dar pot activa și pe timpul carierei inițiale, în cazul în care specificațiile funcțiilor din statele de personal necesită experiență și aptitudini specifice unui anumit domeniu funcțional.

73. Formarea și specializarea cadrelor militare într-o armă sau într-un serviciu se asigură prin absolvirea unor forme de pregătire specifică specialității/armei/serviciului, desfășurată într-o instituție de învățământ, de regulă, în domeniul militariei. După absolvirea instituțiilor de învățământ în domeniul militariei, absolvenții acestora sânt repartizați în funcții corespunzătoare armei/serviciului în care au fost pregătiți, la subunități sau alte structuri de la baza ierarhiei militare.

Pe parcursul carierei militare, cadrele militare pot trece dintr-o armă/serviciu într-o altă armă/serviciu, după absolvirea unei forme de pregătire corespunzătoare sau urmează imediat a fi trimis la instruire conform profilului armei, serviciului necesar Armatei Naționale.

74. Cadrele militare continuă evoluția în carieră într-un domeniu funcțional, din momentul în care îndeplinesc obligații funcționale în cadrul statelor majore și comandamentelor unităților militare, începând cu eșaloanele de la baza ierarhiei militare.

Specializarea într-un domeniu funcțional specific armatei se obține în urma absolvirii unei forme de pregătire în profilul domeniului respectiv.

Apartenența cadrelor militare la un domeniu funcțional nu atrage după sine

pierderea confirmării în arma/serviciul în care s-au specializat anterior.

75. Până la trecerea în rezervă, cariera unui cadru militar poate continua în mod progresiv, la eşaloane superioare, în funcţii caracteristice unui domeniu funcţional sau în funcţii specifice armei/serviciului la care aparţine.

76. Funcţiile pe care le îndeplinesc soldaţii/sergenţii şi ofiţerii indiferent de arma/serviciul/domeniul funcţional de care aparţin sau de eşalonul la care activează, se clasifică astfel:

- 1) funcţii de comandă/conducere;
- 2) funcţii de execuţie, care pot fi:
 - a) de stat major;
 - b) de specialişti.

77. Funcţiile de conducere/comandă sânt cele prevăzute cu atribuţii şi competenţe de comandă şi/sau de conducere, precum şi cu competenţe manageriale de integrare a resurselor de apărare, în vederea îndeplinirii misiunilor care le revin organelor centrale, autorităţilor administrative, instituţiilor şi unităţilor militare.

Funcţiile de comandă/conducere, sânt funcţiile de comandant/şef de la nivelul tuturor eşaloanelor, începând cu cea mai simplă şi finalizând cu cea mai complexă.

78. Funcţiile de stat major sânt cele prevăzute cu atribuţii şi competenţe executive în activităţile specifice armelor/serviciilor de luptă, de sprijin de luptă şi de sprijin logistic de luptă sau domeniilor funcţionale operaţionale.

79. Funcţiile de specialişti sânt cele prevăzute cu atribuţii şi competenţe executive în activităţile specifice armelor/serviciilor speciale şi domeniilor funcţionale de sprijin instituţional.

80. Funcţiile de stat major asigură suportul decizional necesar funcţiilor de comandă/conducere pe linie operaţională, iar cele de specialişti asigură suportul decizional necesar funcţiilor de comandă/conducere pe linie de specialitate.

81. Cariera cadrelor militare se proiectează în concordanţă cu rolul, locul şi competenţele soldatului/sergentului şi ofiţerului în cadrul Armatei Naţionale, stabilite prin actele normative departamentale.

82. Evoluţia în carieră şi dezvoltarea profesională a soldatului/sergentului şi ofiţerului se desfăşoară pe etape, determinate de structura ierarhică şi cerinţele funcţiilor fiecărui nivel ierarhic, fără discriminare de orice fel.

Durata etapelor de evoluţie în carieră şi dezvoltare profesională variază de la un cadru militar la altul, în funcţie de performanţele şi potenţialul de care dau dovadă, pregătirea profesională acumulată şi experienţa dobândită pe timpul îndeplinirii serviciului militar.

83. Proiectarea carierei cadrelor militare are la bază termenul stabilit pentru aflarea în gradul militar.

CAPITOLUL VII

Modelul general de evoluţie în carieră şi de dezvoltare profesională a ofiţerilor

Secțiunea 1

Etape ale carierei militare

84. În raport cu pregătirea profesională și cerințele prevăzute în fișele funcțiilor, ofițerii vor parcurge trei etape de evoluție în carieră și de dezvoltare profesională:

1) etapa carierei inițiale - reprezintă perioada de formare și exercitare a competențelor de comandă, stat major și/sau de specialitate a ofițerilor, pe linie de armă/serviciu, în cadrul subunităților și structurilor specifice eșaloanelor de la baza ierarhiei militare;

2) etapa carierei intermediare - reprezintă perioada de dezvoltare a experienței profesionale și de perfecționare a competențelor de comandă/conducere, manageriale, de stat major și/sau de specialitate într-un domeniu funcțional și/sau pe linie de armă/serviciu, cu preponderență în cadrul eșaloanelor superioare celor de la baza ierarhiei militare;

3) etapa carierei avansate - reprezintă perioada de perfecționare și exercitare a competențelor de comandă/conducere managerială și de dezvoltare a cunoștințelor și experienței la nivel strategic, într-un domeniu funcțional și/sau pe linie de armă, cu preponderență în cadrul organelor centrale, autorităților administrative și instituții.

85. Modelul general de evoluție în carieră și de dezvoltare profesională a ofițerului reprezintă cadrul general de dezvoltare a carierei acestei categorii de militari, din perspectivă organizațională.

86. Cariera ofițerilor se proiectează în concordanță cu rolul, locul și competențele ofițerului în cadrul Armatei Naționale.

87. Evoluția în carieră și dezvoltarea profesională a ofițerilor se desfășoară pe etape, determinate de structura ierarhică și cerințele funcțiilor fiecărui nivel ierarhic.

88. Etapele de evoluție în carieră și dezvoltare profesională a ofițerilor se delimitează pe grade militare, după cum urmează:

1) etapa carierei inițiale, corespunzătoare activității în timpul deținerii funcțiilor corespunzătoare gradelor militare - locotenent, locotenent major și căpitan;

2) etapa carierei intermediare, corespunzătoare activității în timpul deținerii funcțiilor corespunzătoare gradelor militare - maior și locotenent-colonel;

3) etapa carierei avansate, corespunzătoare activității în timpul deținerii funcțiilor corespunzătoare gradelor militare - colonel, general de brigadă și general de divizie.

Secțiunea 2

Etapă carierei inițiale a ofițerilor

89. *Evoluția și dezvoltarea profesională a locotenenților* se desfășoară, de regulă, pe durata primilor 2-3 ani de serviciu, în funcție de tipul/forma de studii, și respectiv corespunzătoare termenului stabilit de aflare în gradul militar, după următoarele reguli:

1) locotenenții formați pe calea directă sânt repartizați în prima funcție potrivit necesităților Armatei Naționale și opțiunilor individuale ale militarilor, în ordinea descrescătoare a mediilor de absolvire a instituției de învățământ în domeniul

milităriei. Modul de repartizare a absolvenților instituțiilor de învățământ superior în domeniul milităriei este stabilit de către Ministrul apărării.

Locotenenții care în funcție de necesitățile Armatei Naționale au optat pentru repartizarea la o funcție diferită de arma/serviciul (specialitatea militară) pentru care au fost pregătiți, sânt detașați, de regulă, pentru urmarea unui curs de bază care poate fi organizat în instituțiile de învățământ în domeniul milităriei/centre de instruire/unitățile militare.

Locotenenții absolvenți ai instituțiilor de învățământ din domeniul milităriei de peste hotare, care nu au obținut o specialitate în domeniul milităriei sau specialitatea militară obținută, nu prezintă, la momentul absolvirii, interes deosebit pentru necesitățile de completare a AN, este detașat obligatoriu, inclusiv fără acordul în scris al acestuia, la un curs de bază de specializare, de regulă, în instituțiile de învățământ în domeniul milităriei/centre de instruire/unități militare ale țării, unde a absolvit studiile de licență (genul de armă este selectat de AN, corelat cu preferințele de dezvoltare în carieră ale militarului).

2) locotenenții proveniți pe calea indirectă, sânt numiți la funcții potrivit necesităților Armatei Naționale în corespundere cu specialitatea pe care o dețin;

3) în funcție de pregătirea pe care o dețin și indiferent de calea din care provin, locotenenții sânt numiți la următoarele funcții:

a) locotenenții cu pregătire într-o armă de luptă sau sprijin de luptă, sânt numiți conform următoarei ordini de priorități:

- la funcții de comandant de pluton și similare², prevăzute cu gradul militar locotenent-major, din componența subunităților unităților militare;

- la funcții de comandant pluton și similare³, prevăzute cu gradul militar căpitan, din componența subunităților unităților militare, inclusiv a instituțiilor de învățământ în domeniul milităriei.

b) locotenenții cu pregătire într-o armă sau serviciu de sprijin logistic de luptă, sânt numiți, conform următoarelor priorități:

- la funcții de comandant pluton/ajutor șef serviciu⁴, prevăzute cu gradul militar locotenent-major, din componența subunităților/statelor majore ale unităților militare;

- la funcții de șef serviciu pentru care este prevăzut un grad militar nu mai mare decât cel de căpitan, din componența statelor majore ale unităților, instituțiilor și autorităților administrative militare, în cazul care pentru un anumit serviciu nu există funcții vacante prevăzute cu gradul militar locotenent major.

Locotenenții-medici, după absolvirea rezidențiatului, pot fi numiți direct la funcții prevăzute cu gradul militar căpitan, specifice serviciului medical (în cazul care nu sânt prevăzute funcții cu gradul militar de locotenent-major), începând, de regulă, cu funcții de șef punct medical sau șef serviciu medical din componența unităților militare.

c) locotenenții cu pregătire într-un serviciu special sânt numiți:

² Funcțiile prevăzute cu gradul militar locotenent-major specifice armelor, precum și lociiitor comandant companie

³ Funcțiile de comandant pluton din subunitățile de menținere a păcii/comandant grupă destinație specială, prevăzute cu gradul militar căpitan, din componența batalioanelor independente

⁴ Funcțiile prevăzute cu gradul militar locotenent-major specifice serviciilor de sprijin logistic

- la funcții de ofițer probleme juridice/ajutor șef serviciu financiar, prevăzute cu gradul militar locotenent-major, iar în cazul care pentru un anumit serviciu nu există asemenea funcții vacante, se numesc maxim la funcții pentru care este prevăzut un grad militar nu mai mare decât cel de căpitan, din componența comandamentelor unităților, autorităților administrative și instituțiilor militare.

Locotenenții aparținând serviciului orchestral militar, vor fi numiți la funcții de concertmaistru și similare⁵, prevăzute cu gradul militar locotenent-major, în orchestrele militare.

d) locotenenții cu pregătire într-un domeniu funcțional pot fi numiți:

- la funcții prevăzute cu gradul militar locotenent-major, maxim căpitan⁶, în unități autorităților administrative și instituții militare.

4) pe timpul aflării în gradul militar locotenent, în acord cu cerințele funcțiilor deținute și ale activităților pe care le desfășoară, locotenenții pot urma cursuri de perfecționare și specializare în armă/serviciu sau domeniu funcțional;

5) locotenenții pot fi înaintați pentru acordarea gradului militar locotenent - major, dacă îndeplinesc cumulativ următoarele condiții:

a) le-a expirat termenul de aflare în gradul militar de locotenent;

b) au fost apreciați la ultima evaluare anuală cu cel puțin calificativul „corespunzător”;

c) nu au sancțiuni disciplinare neridicate;

d) dețin funcții corespunzătoare gradului militar cel puțin „locotenent-major”.

90. *Evoluția și dezvoltarea profesională a locotenenților-majori* se desfășoară, de regulă, pe durata a 4 ani, corespunzătoare termenului stabilit de aflare în gradul militar respectiv, după următoarele reguli:

1) locotenenții-majori, începând cu al doilea an de aflare în gradul militar deținut, în funcție de performanța și potențialul demonstrate în activitatea profesională, pot urma cursul avansat, similar acestuia, necesar promovării în funcții prevăzute cu gradul militar de căpitan;

2) locotenenții-majori care, în condițiile stipulate la alineatul 3) al punctului 90 al prezentului Ghid, dețin deja o funcție prevăzută cu gradul militar căpitan, trebuie să urmeze cursul avansat sau similar acestuia, în caz contrar, nu vor putea ulterior să fie înaintați la cursul de stat major necesar promovării în funcții prevăzute cu gradul militar de maior;

3) pe timpul aflării în gradul militar locotenent-major, în conformitate cu cerințele funcțiilor deținute și ale activităților pe care le desfășoară, suplimentar cursului avansat, ofițerii pot urma cursuri de specializare în armă/serviciu sau domeniu funcțional;

4) locotenenții-majori care aparțin armelor/serviciilor pot fi consiliați să-și dezvolte pregătirea personală în unul din domeniile funcționale operaționale sau de sprijin instituțional;

⁵ Funcțiile prevăzute cu gradul militar locotenent major specifice serviciului orchestral militar

⁶ În cazul care nu există funcții vacante corespunzătoare gradului militar locotenent major specifice domeniilor funcționale

5) locotenenții-majori pot fi promovați în funcții prevăzute cu gradul militar căpitan, dacă au absolvit cursul avansat sau similar, în limita funcțiilor vacante.

În corespundere cu pregătirea pe care o dețin, aceștia pot fi numiți la următoarele funcții:

a) locotenenții-majori cu pregătire într-o armă/într-un serviciu de sprijin logistic de luptă sânt numiți conform următoarei priorități:

- la funcții prevăzute cu gradul militar căpitan în cadrul statului major din componența batalioanelor independente și similare acestora;

- la funcții de comandant companie⁷ și similare⁸ acestora, prevăzute cu gradul militar căpitan, din componența unităților militare, cu condiția că au trecut funcțiile și stagiile minime obligatorii pentru promovarea în funcții de comandă și conducere;

- la funcții didactice prevăzute cu gradul militar căpitan din cadrul instituțiilor de învățământ în domeniul milităriei, în condițiile stabilite pentru cadrele didactice.

Locotenenții-majori - medici, după îndeplinirea funcției de șef punct medical timp de cel puțin 1 an, pot fi numiți la funcții de șef serviciu medical, prevăzute cu gradul militar căpitan, iar în cazul lipsei acestora la aceleași funcții prevăzute cu gradul militar de maior, din componența unităților militare sau pot fi transferați la funcții prevăzute, de regulă, cu gradul militar căpitan, iar în lipsa acestora, la funcții prevăzute cu gradul militar de maior în instituțiile medico-militare.

b) locotenenții-majori, cu pregătire într-un serviciu special, sânt numiți:

- la funcții de consilier juridic/ajutor șef sau șef serviciu financiar prevăzute cu gradul militar căpitan, din componența comandamentelor unităților și instituțiilor militare;

Locotenenții-majori aparținând serviciului orchestral militar, vor fi numiți la funcții de șef grupă și similare⁹, prevăzute cu gradul militar căpitan, în orchestrele militare.

c) locotenenții-majori cu pregătire într-un domeniu funcțional operațional, sânt numiți conform următoarei ordini de prioritate:

- la funcții prevăzute cu gradul militar căpitan în cadrul statului major din componența batalioanelor independente și similare acestora;

d) locotenenții-majori cu pregătire într-un domeniu funcțional de sprijin instituțional, pot fi numiți:

- la funcții de specialiști prevăzute cu gradul militar căpitan în autoritățile administrative și instituțiile militare.

6) locotenenții-majori pot fi înaintați pentru acordarea gradului militar căpitan, dacă îndeplinesc cumulativ următoarele condiții:

- a) le-a expirat termenul de aflare în gradul militar locotenent-major;

- b) dețin funcții prevăzute cu gradul militar căpitan;

- c) apreciați la ultima evaluare anuală cu cel puțin calificativul „corespunzător”;

- d) nu au sancțiuni disciplinare neridicate.

⁷ Cu excepția funcțiilor de comandant companie pentru care este prevăzut gradul militar maior (companiile din componența batalioanelor independente/companiile de învățământ din instituțiile de învățământ în domeniul milităriei)

⁸ Funcțiile corespunzătoare gradului militar căpitan specifice armelor și serviciilor de sprijin logistic

⁹ Funcțiile prevăzute cu gradul militar locotenent-major specifice serviciului orchestral militar

91. *Evoluția și dezvoltarea profesională a căpitanilor* se desfășoară, de regulă, pe durata a 4 ani, corespunzătoare termenului stabilit de aflare în gradul militar respectiv, după următoarele reguli:

1) căpitanii, corespunzător performanței și potențialului demonstrat în activitatea profesională, pot urma cursul de stat major, similar acestuia, necesar promovării în funcții prevăzute cu gradul militar maior, începând cu primul an de aflare în gradul militar deținut, pot urma studii, inclusiv studii de masterat, într-unul din domeniile funcționale în instituții de învățământ în domeniul militariei superior (academii, universități, colegii de comandă și stat major și similare acestora);

2) pe timpul aflării în gradul militar căpitan, în acord cu cerințele funcțiilor deținute și ale activităților pe care le desfășoară, suplimentar cursului de stat major, ofițerii pot urma cursuri de perfecționare și specializare în armă/serviciu sau într-unul din domeniile funcționale și pot fi consiliați să-și perfecționeze pregătirea personală prin studii civile corespunzătoare domeniilor funcționale militare;

3) căpitanii pot fi promovați în funcții prevăzute cu gradul militar maior, dacă au absolvit cursul de stat major sau similar acestuia, în limita funcțiilor vacante.

În dependență de pregătirea pe care o dețin, aceștia pot fi numiți la următoarele funcții:

a) căpitanii cu pregătire într-o armă de luptă sau sprijin de luptă sânt numiți conform următoarei ordini de priorități:

- la funcții de comandant companie independentă și similare¹⁰, cu condiția că anterior a îndeplinit cel puțin 1 an funcția de comandant companie în cadrul batalionului sau o funcție de stat major din componența batalionului independent;

- la funcții de locțiitor comandant batalion și similare, cu condiția că a îndeplinit cel puțin 1 an o funcție de stat major de nivel batalion;

- la funcții specifice armelor de luptă sau sprijin de luptă, prevăzute cu gradul militar maior, în cadrul statelor majore din componența unităților militare.

b) căpitanii cu pregătire într-o armă sau serviciu de sprijin logistic de luptă, sânt numiți:

- la funcții de șef secție/serviciu sau alte funcții, prevăzute cu gradul militar maior, în statele majore din componența autorităților administrative, instituțiilor și unităților militare;

Căpitanii-medici, aflați la funcții prevăzute cu gradul militar căpitan pot fi numiți la funcții de șef serviciu medical, prevăzute cu gradul militar maior din componența unităților militare. După îndeplinirea timp de cel puțin 2 ani a funcției de șef serviciu medical prevăzute cu gradul militar maior, căpitanii-medici pot fi transferați la funcții prevăzute cu gradul militar maior din instituțiile medico-militare sau în cadrul direcțiilor din componența organelor centrale.

c) căpitanii cu pregătire într-un serviciu special, sânt numiți conform următoarei ordini de priorități:

- la funcții de șef serviciu prevăzute cu gradul militar maior, din componența autorităților administrative, instituțiilor și unităților militare;

- la funcții de specialiști și similare¹¹ prevăzute cu gradul militar maior, în

¹⁰ Funcțiile de comandant companie/baterie prevăzute cu gradul militar maior

¹¹ Funcțiile prevăzute cu gradul militar maior specifice serviciilor speciale

cadrul autorităților administrative, instituțiilor și direcțiilor din organele centrale;

Căpitaniilor aparținând serviciului orchestral militar, vor fi numiți la funcții, prevăzute cu gradul militar maior, în orchestrele militare.

d) căpitaniile cu pregătire într-un domeniu operațional sânt numiți conform următoarei ordini de prioritați:

- la funcții de șef secție prevăzute cu gradul militar maior, în cadrul statului maior din componența batalioanelor independente și unităților militare similare¹²;

- la funcții de șef stat maior prevăzute cu gradul militar maior din componența batalioanelor independente;

- la funcții de șef secțiune și similare¹³ prevăzute cu gradul militar maior din componența organelor administrativ militare.

Căpitaniile care au îndeplinit una din funcțiile respective timp de cel puțin 1 an pot fi numiți la funcții de ofițeri superiori și similare¹⁴ prevăzute cu gradul militar maior, în cadrul direcțiilor din organele centrale.

e) căpitaniile cu pregătire într-un domeniu funcțional de sprijin instituțional, pot fi selectați pentru a urma studii de masterat și pot fi numiți:

- la funcții didactice¹⁵ prevăzute cu gradul militar maior din cadrul instituțiilor de învățământ în domeniul militariei;

- la funcții de specialiști/șef serviciu, prevăzute cu gradul militar maior, în cadrul direcțiilor din componența organelor centrale.

- la alte funcții prevăzute cu gradul militar maior din cadrul autorităților administrative și instituțiilor militare activitatea cărora este specifică domeniilor funcționale de sprijin instituțional;

4) căpitaniile pot fi înaintați pentru acordarea gradului militar maior, dacă îndeplinesc cumulativ următoarele condiții:

- a) le-a expirat termenul de aflare în gradul militar căpitan;

- b) dețin funcții corespunzătoare gradului militar maior;

- c) au fost apreciați la ultima evaluare anuală cu cel puțin calificativul „bine”;

- d) nu au sancțiuni disciplinare neridicate.

Secțiunea 3

Etapa carierei intermediare a ofițerilor

92. Evoluția și dezvoltarea profesională a maiorilor se desfășoară, de regulă, pe durata a 5 ani, corespunzătoare termenului stabilit de aflare în gradul militar respectiv, după următoarele reguli:

1) maiorii cu pregătire într-un domeniu funcțional pot fi transferați din unitățile militare la o funcție egală în autoritățile administrative și organele centrale;

2) maiorii, în corespundere cu performanța și potențialul demonstrat în activitatea profesională, vor urma studiile într-unul din domeniile funcționale în instituții de învățământ în domeniul militariei - studii superioare de masterat (în academii, universități, colegii de comandă și stat maior și similare acestora), necesare

¹² Bază, centru de nivel batalionului independent (similare)

¹³ Alte funcții prevăzute cu gradul militar maior din cadrul centrelor militare

¹⁴ Funcțiile prevăzute cu gradul militar maior specifice serviciilor speciale

¹⁵ Funcțiile didactice militare se ocupă prin concurs în conformitate cu actele normative departamentale.

promovării în funcții corespunzătoare gradului militar de locotenent-colonel;

3) pe timpul aflării în gradul militar de maior, în acord cu cerințele funcțiilor deținute și ale activităților pe care le desfășoară, ofițerii pot urma cursuri de perfecționare și specializare într-unul din domeniile funcționale și pot fi consiliați să-și perfecționeze pregătirea personală prin studii civile corespunzătoare domeniilor funcționale militare;

4) maiorii care au absolvit studiile/instituțiile de învățământ stipulate în alineatul 2) al prezentului punct, vor fi promovați în funcții prevăzute cu gradul militar locotenent-colonel, în limita funcțiilor vacante (**studiile de masterat sau echivalente sunt obligatorii**).

În dependență de pregătirea pe care o dețin, aceștia pot fi numiți la următoarele funcții:

a) maiorii cu pregătire într-o armă/într-un serviciu de sprijin logistic sau într-un domeniu funcțional operațional, sânt numiți conform următoarei ordini de priorități:

- la funcții de comandant batalion¹⁶ cu condiția că au îndeplinit funcțiile și stagiile minime obligatorii pentru promovarea în funcții de comandă și conducere;

- la funcții de șef secție/alte funcții prevăzute cu gradul militar locotenent-colonel în cadrul statelor majore din componența regimentului/brigăzii;

- la funcții de locțiitor sau comandant al centrelor administrativ-militare, prevăzute cu gradul militar locotenent-colonel;

- la funcții prevăzute cu gradul militar locotenent-colonel în cadrul autorităților administrative și instituții;

- la funcții de ofițer superior, ofițer principal, prevăzute cu gradul militar maior și respectiv locotenent-colonel în cadrul direcțiilor din componența organelor centrale.

Mayorii-medici pot fi numiți, de regulă, la funcții de specialist prevăzute cu gradul militar maior, iar în cazul lipsei acestora la funcții de specialist principal, șef secție, prevăzute cu gradul militar locotenent-colonel în instituțiile medico-militare sau în funcții de ofițer superior, ofițer principal în cadrul direcțiilor din componența organelor centrale.

b) maiorii cu pregătire într-un serviciu special sânt numiți conform următoarei ordini de priorități:

- la funcții de șef serviciu sau alte funcții prevăzute cu gradul militar locotenent-colonel, în cadrul autorităților administrative, instituțiilor și unităților militare;

- la funcții de ofițer superior, ofițer principal în cadrul direcțiilor din componența organelor centrale.

Mayorii aparținând serviciului orchestral militar, pot fi numiți la funcții prevăzute cu gradul militar locotenent-colonel, în orchestrele militare.

c) maiorii cu pregătire într-un domeniu funcțional de sprijin instituțional sânt numiți:

¹⁶ Inclusiv bază, centru la nivel de batalion (similare)

- la funcții de formator/locțiitor șef catedră/șef catedră sau alte funcții prevăzute cu gradul militar locotenent-colonel în cadrul subdiviziunilor din componența instituțiilor de învățământ în domeniul milităriei;

- la funcții de ofițer superior, ofițer principal, prevăzute cu gradul militar maior și locotenent-colonel în cadrul direcțiilor din componența organelor centrale sau alte funcții prevăzute cu gradul militar locotenent-colonel din cadrul autorităților administrative, instituțiilor și unităților militare.

6) majorii pot fi înaintați pentru acordarea gradului militar locotenent-colonel, dacă îndeplinesc cumulativ următoarele condiții:

- a) le-a expirat termenul de aflare în gradul militar maior;
- b) dețin funcții prevăzute cu gradul militar locotenent-colonel;
- c) au fost apreciați la ultima evaluare anuală cu cel puțin calificativul „bine”;
- d) nu au sancțiuni disciplinare neridicate.

93. *Evoluția și dezvoltarea profesională a locotenent-coloneilor* se desfășoară, de regulă, pe durata a 6 ani, corespunzătoare termenului de aflare în acest grad militar, după următoarele reguli:

1) locotenent-coloneii, care de la acordarea gradului militar locotenent-colonel au îndeplinit timp de cel puțin 2 ani funcții de ofițer principal sau locțiitor șef catedră prevăzute cu gradul militar locotenent-colonel, pot fi numiți:

- a) la funcții de șefi secții prevăzute cu gradul militar locotenent-colonel, în cadrul direcțiilor din componența organelor centrale;

- b) la funcții de șef catedră prevăzute cu gradul militar locotenent-colonel, din componența instituțiilor de învățământ în domeniul milităriei.

2) locotenent-coloneii, începând cu al treilea an de aflare în gradul militar deținut, în corespundere cu performanța și potențialul demonstrate în activitatea profesională, vor urma cursuri postuniversitare, într-unul din domeniile funcționale în instituțiile de învățământ în domeniul militar superior (academii, universități, colegii de comandă și stat major și similare acestora), necesare promovării în funcții corespunzătoare gradului militar de colonel;

3) pe timpul aflării în gradul militar locotenent-colonel, în acord cu cerințele funcțiilor deținute și ale activităților pe care le desfășoară, ofițerii pot fi selectați pentru a urma studii de doctorat, cursuri de perfecționare și specializare într-unul din domeniile funcționale și pot fi consiliați să-și perfecționeze pregătirea personală prin studii civile corespunzătoare domeniilor funcționale militare;

4) locotenent-coloneii, care au absolvit cursuri postuniversitare într-unul din domeniile funcționale în instituții de învățământ, în limita funcțiilor vacante, pot fi promovați în funcții corespunzătoare gradului militar colonel.

În corespundere cu pregătirea pe care o dețin, aceștia pot fi numiți la următoarele funcții:

- a) locotenent-coloneii, cu pregătire într-un domeniu funcțional operațional pot fi numiți:

- la funcții de șef stat major sau locțiitor comandant regiment/brigadă sau similare;

- la funcții de comandant regiment/brigadă și similare acestora, cu condiția că au îndeplinit funcțiile și stagiile minime obligatorii pentru promovarea în funcții de

comandă și conducere;

- la funcții de locțiitor șef direcție/șef direcție/subdiviziune în cadrul autorităților administrative, instituțiilor și organelor centrale, cu condiția că au îndeplinit funcțiile și stagiile minime obligatorii pentru promovarea în funcții de comandă și conducere;

- b) locotenent-coloneii, cu pregătire într-un domeniu funcțional de sprijin instituțional pot fi numiți:

- la funcții de locțiitor șef autoritate administrativă, instituție militară sau locțiitor șef direcție/șef direcție/subdiviziune în cadrul organelor centrale;

5) dezvoltarea profesională și promovarea locotenent-coloneilor - medici la funcții corespunzătoare gradului militar colonel (șef instituție/unitate medico-militară) se va realiza luându-se în considerare și prevederile stipulate de actele normative din domeniul medicinei;

6) locotenent-coloneii pot fi înaintați în modul stabilit pentru acordarea gradului militar colonel, dacă îndeplinesc cumulativ următoarele condiții:

- a) le-a expirat termenul de aflare în gradul militar locotenent-colonel;
- b) dețin funcții corespunzătoare gradului militar de colonel;
- c) au fost apreciați la ultima evaluare anuală cu cel puțin calificativul „foarte bine”;
- d) nu au sancțiuni disciplinare neridicate.

Secțiunea 4

Etapă carierei avansate a ofițerilor

94. Evoluția și dezvoltarea profesională a coloneilor nu prevede o anumită durată a carierei și se desfășoară, de regulă, după următoarele principii:

1) în raport cu performanța, potențialul și cu experiența profesională într-un domeniu funcțional, coloneii pot fi selectați pentru a urma studii de doctorat, Colegiul de război sau un curs de conducere strategică, necesar pentru promovarea într-o funcție de general de brigadă.

2) coloneii care au absolvit doctoratul, Colegiul de război, un curs postuniversitar de conducere strategică sau alt curs similar acestuia, în limita funcțiilor vacante, pot fi promovați în funcții corespunzătoare gradului militar general de brigadă.

În dependență de experiența și pregătirea pe care o dețin, aceștia pot fi numiți la următoarele funcții:

- a) la funcții de comandant autoritate administrativă, instituție militară prevăzute cu gradul militar general de brigadă;

- b) la funcții în cadrul Marelui Stat Major al Armatei Naționale, prevăzute cu gradul militar general de brigadă.

3) pe timpul aflării în gradul militar deținut, coloneii pot urma cursuri de perfecționare și specializare într-unul din domeniile funcționale, mai puțin în ultimii doi ani până la împlinirea vârstei limită de aflare în serviciul militar prin contract.

4) coloneii pot fi înaintați pentru acordarea gradului militar de general de

brigadă, dacă îndeplinesc cumulativ următoarele condiții:

a) au absolvit Colegiul de război sau au urmat un curs postuniversitar de conducere strategică, preferabil să dețină titlul științific de doctor într-un domeniu funcțional din armată;

b) dețin funcții corespunzătoare gradului militar de general de brigadă;

c) au fost apreciați la ultima evaluare anuală cu calificativul „foarte bine”;

d) nu au sancțiuni disciplinare neridicate.

95. Evoluția și dezvoltarea profesională a generalilor de brigadă nu prevede o anumită durată, dar nu poate fi mai lungă decât vârsta limită de aflare în serviciul militar prin contract stabilită și se desfășoară în principiu după următoarele reguli:

1) generalii de brigadă, în raport cu performanța, potențialul și cu experiența profesională pot fi înaintați pentru urmarea unui curs destinat pregătirii factorilor de decizie în una din instituțiile de învățământ superior și ulterior numiți în funcții corespunzătoare gradului militar general de divizie.

2) generalii de brigadă pot fi înaintați pentru acordarea gradului militar general de divizie, în limita numărului de funcții vacante prevăzute cu acest grad militar, dacă îndeplinesc cumulativ următoarele condiții:

a) dețin funcții corespunzătoare gradului militar de general de divizie;

b) au fost apreciați la ultima evaluare anuală cu calificativul „foarte bine”;

c) nu au sancțiuni disciplinare neridicate.

96. Cadrele militare care dețin gradul științific de doctor/doctor habilitat în domeniul militariei/securității statului pot fi numiți în funcții de lector universitar, conferențiar universitar, profesor universitar indiferent de gradul militar care îl dețin, fiind eligibili și pentru funcții de cercetător științific, cercetător științific superior, cercetător științific coordonator, șefi ai subdiviziunilor de cercetare științifică, directori de școli doctorale, din cadrul instituțiilor de învățământ în domeniul militariei.

CAPITOLUL VIII

Modelul general de evoluție în carieră și de dezvoltare profesională a efectivului de soldați și sergenți

Secțiunea 1

Etape ale carierei militare

97. În raport cu competențele dobândite, experiența profesională, cerințele funcțiilor, pregătirea și studiile necesare pentru îndeplinirea atribuțiilor prevăzute de fișa funcției, soldații/sergenții vor parcurge anumite etape de evoluție în carieră și de dezvoltare profesională. Evoluția în carieră și dezvoltare profesională a efectivului de soldați/sergenți se delimitează în trei etape.

98. Modelul general de evoluție în carieră și de dezvoltare profesională a efectivului de soldați și sergenți reprezintă cadrul general de dezvoltare a acestei categorii de militari din perspectivă organizațională.

99. Cariera militară a efectivului de soldați și sergenți se proiectează în

concordanță cu rolul, locul, responsabilitățile și competențele acestora în cadrul AN.

100. Perfecționarea pregătirii soldaților și sergenților este monitorizată de către comandanți, managerii de carieră militară și specialiștii de resurse umane precum și în coordonare cu sergentul principal al unității militare și/sau sergentul principal al Armatei Naționale.

101. Etapele de evoluție în carieră și dezvoltare profesională a efectivului de soldați/sergenți se delimitează pe etape și grade militare, astfel:

a) etapa carierei inițiale (soldaților), corespunzătoare gradelor militare de la soldat clasa III până la soldat clasa I;

b) etapa carierei inferioare pentru sergenți, corespunzătoare gradului militar de caporal și sergent clasa III;

c) etapa carierei superioare de sergenți, corespunzătoare gradului militar de la sergent clasa II până la sergent principal.

Secțiunea 2

Cariera inițială (soldaților) (OR 1-3)

102. Evoluția și dezvoltarea profesională a soldaților se desfășoară, de regulă, pe durata primilor 3 ani, corespunzătoare termenului de aflare în gradele militare, după următoarele reguli:

1) militarii încorporați/încadrați sânt repartizați în prima funcție, potrivit necesităților armatei și opțiunilor individuale, în una din unitățile militare, la funcție nu mai mare de gradul militar prevăzut de statele de organizare - soldat clasa I.

2) numirea soldaților la funcții se face corespunzător de pregătirea pe care o dețin și pot fi numiți la funcții de execuție nivel grupă, în cadrul subunităților din componența unităților și instituțiilor militare, corespunzătoare gradului militar soldat clasa III - soldat clasa I.

3) pe timpul aflării în gradul militar de soldat clasa III - soldat clasa I, soldații pot fi înaintați pentru a urma cursuri de perfecționare și specializare în armă/serviciu sau într-unul din domeniile funcționale și pot fi consiliați să-și perfecționeze pregătirea ulterioară.

Perfecționarea pregătirii soldaților este monitorizată de către comandanți, managerii de carieră militară și specialiștii de resurse umane.

4) soldații clasa III pot fi înaintați în gradul militar soldat clasa II dacă îndeplinesc cumulativ următoarele condiții:

- a) le-a expirat termenul de aflare în gradul militar soldat clasa III;
- b) dețin funcții corespunzătoare gradului militar soldat clasa II;
- c) au absolvit cursul de pregătire militară inițială;
- d) au susținut testele de probă la pregătirea specialiștilor;
- e) nu au sancțiuni disciplinare neridicate.

5) soldații clasa II pot fi înaintați în gradul militar soldat clasa I dacă îndeplinesc cumulativ următoarele condiții:

- a) le-a expirat termenul de aflare în gradul militar soldat clasa II;
- b) dețin funcții corespunzătoare gradului militar soldat clasa I;
- c) au trecut un ciclu de instruire în cadrul unității militare;

- d) au fost apreciați la ultima evaluare anuală cu cel puțin calificativul „bine”;
- e) nu au sancțiuni disciplinare neridicate.

103. Evoluția și dezvoltarea profesională a soldaților clasa I se desfășoară, de regulă, pe durata a 12 luni, corespunzătoare termenului de aflare în acest grad militar, după următoarele reguli:

1) pe timpul aflării în gradul militar de soldat clasa I, soldații pot fi înaintați pentru a urma cursuri de carieră/perfecționare/specializare în armă/serviciu sau într-unul din domeniile funcționale și pot fi consiliați să-și perfecționeze pregătirea ulterioară;

2) pe timpul aflării în gradul militar de soldat clasa I, în raport cu performanța și potențialul demonstrat în activitatea profesională, soldații clasa I pot urma Cursul de bază lideri pentru sergenți (Nivelul I) sau similar acestuia, organizate de instituțiile de învățământ în domeniul milităriei/centre de instruire din țară sau peste hotare, sau în cadrul Cursului de calificare forțe speciale necesar promovării în funcții corespunzătoare gradului militar caporal;

3) **soldații clasa I** pot fi înaintați în gradul militar caporal dacă îndeplinesc cumulativ următoarele condiții:

- a) le-a expirat termenul de aflare în gradul militar soldat clasa I;
- b) au absolvit cursul de bază lideri pentru sergenți (Nivelul I) /similar;
- c) dețin funcții corespunzătoare gradului militar caporal;
- d) îndeplinesc criteriile stabilite în anexa nr. 4 la prezentul Ghid;
- e) au fost apreciați la ultima evaluare anuală cu cel puțin calificativul „bine”;
- f) nu au sancțiuni disciplinare neridicate.

Secțiunea 3

Etapă carierei inferioare a sergenților (OR 4-5)

104. Evoluția și dezvoltarea profesională a sergenților se desfășoară, de regulă, pe durata primilor 4 ani, corespunzătoare termenului de aflare în gradele militare.

105. Sergenții formați pe calea directă (selecțaiți din cadrul unităților militare) sânt repartizați în prima funcție, potrivit necesităților Armatei Naționale și opțiunilor individuale, în ordinea descrescătoare a mediilor de absolvire a cursurilor de formare organizate în instituțiile de învățământ în domeniul milităriei/centrelor de instruire (atât din țară cât și de peste hotare), la funcții, de regulă, corespunzătoare gradului militar de caporal, dar nu mai mare de sergent clasa III, conform armei/serviciului la care au fost pregătiți.

Sergenții care, în funcție de necesitățile Armatei Naționale au optat pentru repartizarea la o funcție diferită de arma/serviciul (specialitatea militară) pentru care au fost pregătiți, sânt detașați, pentru urmarea unui curs/modul de specializare a sergenților în centrele de instruire/unitățile militare din țară sau de peste hotare.

106. Evoluția și dezvoltarea profesională a sergenților:

1) sergenții proveniți pe calea indirectă (în urma absolvirii Catedrei militare sau a unei alte forme de pregătire), care anterior nu au urmat Cursul de bază de lideri pentru sergenți (Nivelul I)/similar, sânt obligați să urmeze cursul respectiv în decurs de 1 an de la acordarea gradului militar - caporal;

2) numirea sergenților la funcții se face conform de pregătirea pe care o dețin și pot fi numiți la funcții de comandant echipă, instructor militar, tehnician sau specialist în cadrul subunităților din componența unităților și instituțiilor militare, corespunzătoare gradului militar caporal;

3) pe timpul aflării în gradul militar de caporal, militarii pot fi înaintați pentru a urma cursuri de perfecționare și specializare în armă/serviciu sau într-unul din domeniile funcționale și pot fi consiliați să-și perfecționeze pregătirea ulterioară.

Caporalii, care nu întrunesc criteriile stabilite în anexa nr.4 la prezentul Ghid, nu pot fi înaintați pentru numirea la funcții corespunzătoare gradului militar sergent clasa III.

4) În corespundere cu de pregătirea pe care o dețin, caporalii pot fi numiți la următoarele funcții:

a) sergenții cu pregătire într-o armă de sprijin logistic, sprijin de luptă sau domeniu funcțional operațional - la funcții de comandant grupă, instructor militar, tehnician, șef instalație/stație, ajutoari șefi secții și similare acestora din componența subunităților și unităților militare;

b) sergenții care aparțin serviciului medical de regulă sânt numiți la funcții de instructori sanitari prevăzute cu gradul militar caporal sau funcții de felcer prevăzute cu gradul militar sergent clasa III din cadrul unităților militare;

c) sergenții cu pregătire într-un serviciu special la funcții de muzicanți în orchestrele unităților militare.

5) Caporalii pot fi înaintați în gradul militar sergent clasa III, dacă îndeplinesc cumulativ următoarele condiții:

a) le-a expirat termenul de aflare în gradul militar caporal;

b) dețin funcții corespunzătoare gradului militar sergent clasa III;

c) îndeplinesc criteriile stabilite în anexa nr.4 la prezentul Ghid;

d) au fost apreciați la ultima evaluare anuală cu cel puțin calificativul „bine”;

e) nu au sancțiuni disciplinare neridicate.

107. *Evoluția și dezvoltarea profesională a sergenților clasa III* se desfășoară, de regulă, pe durata primilor 2 ani, corespunzătoare termenului de aflare în acest grad militar, după următoarele reguli:

1) pe timpul aflării în gradul militar de sergent clasa III, sergenții pot fi înaintați pentru a urma cursuri de perfecționare și specializare în armă/serviciu sau într-unul din domeniile funcționale și pot fi consiliați să-și perfecționeze pregătirea ulterioară;

2) începând cu al doilea an de aflare în gradul militar de sergent clasa III, în raport cu performanța și potențialul demonstrate în activitatea profesională, sergenții clasa III pot urma Cursul intermediar de lideri pentru sergenți (Nivelul II), similar acestuia, organizat de instituțiile de învățământ în domeniul militariei/centre de instruire (atât din țară cât și de peste hotare), necesar promovării în funcții corespunzătoare gradului militar sergent clasa II.

3) Sergenții clasa III pot fi înaintați în gradul militar sergent clasa II, dacă îndeplinesc cumulativ următoarele condiții:

a) le-a expirat termenul de aflare în gradul militar sergent clasa III;

- b) au absolvit Cursul intermediar de lideri pentru sergenți (Nivelul II) sau similar;
- c) dețin funcții corespunzătoare gradului militar sergent clasa II;
- d) îndeplinesc criteriile stabilite de prezentul Ghid;
- e) au fost apreciați la ultima evaluare anuală cu cel puțin calificativul „bine”;
- f) nu au sancțiuni disciplinare neridicate.

Secțiunea 4

Etapa carierei superioare a sergenților (OR 6-9)

108. Sergenții clasa III, care au finalizat cu succes Cursul intermediar de lideri pentru sergenți (Nivelul II) (atât din țară cât și de peste hotare), după 2 ani de la acordarea gradului militar sergent clasa III, pot fi numiți la funcții corespunzătoare gradului militar sergent clasa II, în limita funcțiilor vacante.

109. *Evoluția și dezvoltarea profesională a sergenților clasa II*, se desfășoară, de regulă, pe durata primilor 3 ani, corespunzătoare termenului de aflare în acest grad militar, după următoarele reguli:

1) pe timpul aflării în gradul militar de sergent clasa II, sergenții pot fi înaintați pentru a urma cursuri de perfecționare și specializare în armă/serviciu sau într-unul din domeniile funcționale și pot fi consiliați să-și perfecționeze pregătirea ulterioară, inclusiv studii militare sau civile;

2) începând cu al treilea an de aflare în gradul militar de sergent clasa II, în raport cu performanța și potențialul demonstrate în activitatea profesională, sergenții clasa II, în dependență de pregătirea pe care o dețin, aceștia pot fi numiți la funcții de sergenți clasa I:

a) sergenții clasa II cu pregătire într-o armă/serviciu de sprijin logistic, de luptă sau domeniu funcțional operațional:

- la funcții de sergenți de pluton (locțiitor comandant pluton), tehnicieni superiori, șefi instalații/stații/depozite din componența subunităților, instituțiilor și unităților militare;

- la funcții de instructori militari, în cadrul centrelor de instruire și unităților militare;

- la funcții de specialiști și similare acestora, din componența statelor majore și unităților militare (nivel batalion).

Sergenții clasa II, ce aparțin serviciului medical pot fi numiți la funcții de felcer/felcer-șef farmacie prevăzute cu gradul militar sergent clasa I și similare acestora din cadrul unităților militare nivel batalion.

b) sergenții clasa II, cu pregătire într-un serviciu special, pot fi numiți la funcții de muzicanți superiori în orchestrele unităților militare și orchestrei prezidențiale.

3) sergenții clasa II, pot fi înaintați în gradul militar sergent clasa I, dacă îndeplinesc cumulativ următoarele condiții:

- a) le-a expirat termenul de aflare în gradul militar sergent clasa II;
- b) dețin funcții corespunzătoare gradului militar sergent clasa I;
- c) îndeplinesc criteriile stabilite în anexa nr.4 la prezentul Ghid;
- d) au fost apreciați la ultima evaluare anuală cu cel puțin calificativul „bine”;

e) nu au sancțiuni disciplinare neridicate.

110. Pe timpul aflării în gradul militar de sergent clasa I, sergenții pot fi înaintați pentru a urma cursuri de perfecționare și specializare în armă/serviciu sau într-unul din domeniile funcționale și pot fi consiliați să-și perfecționeze pregătirea ulterioară.

111. ***Evoluția și dezvoltarea profesională a sergenților clasa I*** se desfășoară, de regulă, pe durata primilor 3 ani, corespunzătoare termenului de aflare în acest grad militar, după următoarele reguli:

1) începând cu al treilea an de aflare în gradul militar de sergent clasa I, în raport cu performanța și potențialul demonstrate în activitatea profesională sergenții clasa I, pot urma Cursul avansat lideri pentru sergenți (Nivelul III), similar acestuia, organizat de instituțiile de învățământ în domeniul militariei (atât din țară cât și de peste hotare), necesar promovării în funcții corespunzătoare gradului - sergent major.

2) În corespundere cu pregătirea pe care o dețin, aceștia pot fi numiți la următoarele funcții:

a) sergenții cu pregătire într-o armă/serviciu de sprijin logistic de luptă sau domeniu funcțional operațional:

- la funcții de sergent de companie (echivalentul - plutonier de subunitate), tehnicieni superiori, șefi superiori instalații/stații, șefi servicii și ajutori șefi secții și similare acestora din componența subunităților, statelor majore și unităților militare.

- la funcții de instructori militari, în cadrul centrelor de instruire și unităților militare;

- la funcții de specialiști și similar acestora, din componența statelor majore ale unităților militare (nivel batalion/regiment).

Sergenții care aparțin serviciului medical de regulă, sânt numiți la funcții de felcer/felcer-șef farmacie prevăzute cu gradul militar sergent clasa I și similare acestora din cadrul unităților militare nivel regiment/brigadă.

b) Sergenții cu pregătire într-un serviciu special la funcții de muzicanți superiori în orchestrele unităților militare.

3) Sergenții clasa I pot fi înaintați în gradul militar sergent major dacă îndeplinesc cumulativ următoarele condiții:

a) le-a expirat termenul de aflare în gradul militar sergent clasa I;

b) au absolvit cursul avansat lideri/similar;

c) dețin funcții corespunzătoare gradului militar sergent major;

d) îndeplinesc criteriile stabilite în anexa nr.4 la prezentul Ghid;

e) au fost apreciați la ultima evaluare anuală cu cel puțin calificativul „bine”;

f) nu au sancțiuni disciplinare neridicate.

112. Sergenții clasa I, care au finalizat cu succes Cursul avansat lideri pentru sergenți (Nivelul III) (atât din țară cât și de peste hotare), după cel puțin 3 ani de la acordarea gradului militar sergent clasa I, pot fi numiți la funcții corespunzătoare gradului militar - sergent major, în limita funcțiilor vacante.

113. ***Evoluția și dezvoltarea profesională a sergenților majori*** se desfășoară, de regulă, pe durata primilor 3 ani, corespunzătoare termenului de aflare în acest grad militar, după următoarele reguli:

1) pe timpul aflării în gradul militar de sergent major, sergenții pot fi înaintați

pentru a urma cursuri de perfecționare și specializare în armă/serviciu sau într-unul din domeniile funcționale și pot fi consiliați să-și perfecționeze pregătirea ulterioară;

2) începând cu al treilea an de aflare în gradul militar de sergent major, în raport cu performanța și potențialul demonstrat în activitatea profesională, sergenții majori în dependență de pregătirea pe care o dețin, aceștia pot fi numiți la funcții de sergent principal:

a) sergenții majori cu pregătire într-o armă/serviciu de sprijin logistic de luptă sau domeniu funcțional operațional:

- la funcții de sergenți principali batalion (similar) din cadrul unităților militare;

- la funcții de instructori superiori, în cadrul centrelor de instruire, instituțiilor de învățământ militar și unităților militare;

- la funcții de specialiști superiori și similare acestora din componența statelor majore și unităților militare (nivel regiment/brigadă).

3) Sergenții majori pot fi înaintați în gradul militar sergent principal dacă îndeplinesc cumulativ următoarele condiții:

a) le-a expirat termenul de aflare în gradul militar sergent major;

b) dețin funcții corespunzătoare gradului militar sergent principal;

c) au absolvit Cursul superior de lideri pentru sergenți (Nivelul IV)/similar;

d) îndeplinesc criteriile stabilite în anexa nr.4 la prezentul Ghid;

e) au fost apreciați la ultima evaluare anuală cu cel puțin calificativul „bine”;

f) nu au sancțiuni disciplinare neridicate.

114. ***Evoluția și dezvoltarea profesională a sergenților principali*** nu prevede o anumită durată și, de regulă, se desfășoară după următoarele principii:

1) pe timpul aflării în gradul militar de sergent principal, în raport cu performanța și potențialul demonstrate în activitatea profesională, sergenții principali pot urma cursuri de perfecționare și specializare în armă/serviciu sau într-unul din domeniile funcționale și pot fi consiliați să-și perfecționeze pregătirea personală prin studii civile corespunzătoare domeniilor funcționale militare;

2) în funcție de pregătirea pe care o dețin, sergenții principali pot fi numiți la funcții de sergent principal al brigăzii/școlii de sergenți/Armatei Naționale.

Secțiunea 5

Trecerea efectivului de soldați și sergenți în corpul de ofițeri

115. Soldații și sergenții pot fi înaintați pentru numirea la o funcție de ofițer cu acordarea ulterioară a gradului militar locotenent, dacă îndeplinesc cumulativ următoarele condiții:

a) au absolvit o instituție de învățământ superior, cu diplomă de licență într-o specialitate înrudită cu specialitatea militară în care activează sau a activat;

b) au fost apreciați la ultima evaluare anuală cu cel puțin calificativul „foarte bine”;

c) au o vechime minimă de 3 ani în calitate de soldat/sergent;

d) nu au depășit vârsta-limită stabilită de actele normative pentru acordarea gradului primar de ofițer.

116. În raport cu existența unor funcții vacante prevăzute cu gradul militar de

ofițer, Comisia superioară de atestare examinează solicitarea comandantului/șefului care a înaintat soldatul/sergentul respectiv pentru numirea la funcția de ofițer și în funcție de performanțele, experiența și potențialul demonstrat în activitatea profesională precum și de situația de completare a Armatei Naționale cu ofițeri inferiori, pot recomanda numirea soldatului/sergentului la funcții de ofițer corespunzătoare gradului militar nu mai mare de locotenent-major, cu acordarea gradului militar primar stabilit pentru corpul de ofițeri.

117. În cazul trecerii cadrelor militare din efectivul de soldați/sergenți în corpul de ofițeri, evoluția și dezvoltarea profesională a acestora decurge în condițiile stipulate pentru etapele carierei ofițerilor, începând de la etapa carierei inițiale.

CAPITOLUL IX

Dispoziții finale și tranzitorii

118. Modelele prezentate sânt generale și abordează funcțiile de bază ale unei cariere militare.

Datorită multitudinii și varietății de funcții existente în Armata Națională, în Ghidul respectiv nu pot fi prezentate modele de evoluție în carieră pentru fiecare armă/serviciu/sau domeniu funcțional în parte.

119. Cetățenii Republicii Moldova care urmează să fie încadrați în serviciul militar prin contract și dețin gradele militare pentru efectivul de subofițeri, sunt echivalați în conformitate cu prevederile actelor normative și, respectiv, parcurg cariera militară conform criteriilor stabilite în anexa nr.4 la prezentul Ghid.

120. Dezvoltarea profesională și promovarea cadrelor militare la funcțiile corespunzătoare unei anumite specialități militare, aparținând armelor/serviciilor sau domeniilor funcționale, se va face analogic modelelor generale prezentate în Ghid, comparând și realizând o corespondență a funcțiilor cu cele prezentate în modelele generale, astfel încât cadrele militare de regulă, vor fi numite la funcții prevăzute cu gradul militar cu cel mult o treaptă mai mare decât gradul militar deținut.

121. La numirea în prima funcție, promovarea și dezvoltarea profesională a cadrelor militare, aparținând serviciului medical, se vor lua în considerare și reglementările existente pe plan național.

Dezvoltarea profesională a acestora poate fi realizată în instituțiile/centrelor din subordinea Ministerului Sănătății sau de peste hotare (în domeniul medical).

122. Dezvoltarea profesională a cadrelor militare aparținând serviciului orchestral militar poate fi efectuată în instituții civile de învățământ.

123. Pe parcursul evoluției în cariera militară, cadrele militare care activează într-o armă/într-un serviciu, pot să treacă la activitatea într-un domeniu funcțional, în condițiile stipulate de actele normative și prezentul Ghid.

124. Corespondența dintre domeniile funcționale și arme/servicii, este prezentată în anexa nr.5 la prezentul Ghid.

125. Cursurile și studiile în domeniul milităriei, absolvite în străinătate de către cadrele militare ale Armatei Naționale sunt asimilate studiilor și cursurilor de carieră în conformitate cu anexa nr.6 la prezentul Ghid.

126. Recunoașterea și echivalarea actelor de studii la nivel național se

efectuează de către Ministerului Educației și Cercetării în baza prevederilor actelor normative naționale.

127. În scopul facilitării cunoașterii, la nivel de conținut, a Ghidului carierei militare, Direcția politici de dezvoltare a resurselor umane și învățământ militar și J1 Direcția personal și mobilizare dispun de competențe de a elabora instrucțiuni, metodologii, extrase etc. din prezentul Ghid.

128. Studiile superioare universitare cu durata de 5 ani, absolvite până în anul 1995 și studiile superioare universitare cu durata de 4-5 ani, absolvite din anul 1995 și până în anul 2009, se echivalează studiilor superioare de master, ciclul II, în conformitate cu prevederile actelor normative.

Anexa nr. 1
la Ghidul carierei militare

ARMELE, SERVICIILE ȘI DOMENIILE FUNCȚIONALE

Nr. crt.	Denumirea armei/ serviciului/domeniului funcțional	Eșaloanele în cadrul cărora pot fi regăsite armele/serviciile/domeniile funcționale	Notă
I. ARMELE DE LUPĂ			
1	Infanterie	pluton/companie/batalion (similar) din cadrul brigăzii pluton/companie din cadrul batalionului independent batalion în cadrul brigăzii comandament întrunit/categorii de forțe secție în cadrul direcției Marelui Stat Major	
2	Forțe destinație specială	grup/pluton/companie/batalion independent	
II. ARMELE DE SPRIJIN DE LUPĂ			
3	Artilerie terestră	pluton/baterie în cadrul batalionului independent și batalionului brigăzii stat major brigadă comandament întrunit/categorii de forțe secție în cadrul direcției Marelui Stat Major	
4	Aviație	detașament/escadrilă/bază comandament întrunit/categorii de forțe secție în cadrul direcției Marelui Stat Major	
5	Artilerie antiaeriană și rachete antiaeriene	pluton (echipă)/baterie/batalion/regiment batalion în cadrul brigăzii comandament întrunit/categorii de forțe secție în cadrul direcției Marelui Stat Major	
6	Cercetare	pluton în cadrul batalionului companie în cadrul brigăzii direcție în cadrul Marelui Stat Major	
7	Radiolocație	nod radiolocație în cadrul regimentului batalion în cadrul regimentului	
8	Comunicații și informatică/Transmisiuni	pluton în cadrul batalionului pluton/companie/nod în cadrul brigăzii pluton/companie/batalion independent secție/centru comunicații independent stat major batalion independent/regiment/brigadă comandament întrunit/categorii de forțe direcție în cadrul Marelui Stat Major	
9	Geniu	pluton în cadrul batalionului companie în cadrul brigăzii batalion independent stat major batalion independent/regiment/brigadă comandament întrunit/categorii de forțe secție în cadrul direcției Marelui Stat Major	
10	Protecție chimică	companie în cadrul brigăzii companie independentă comandament întrunit/categorii de forțe secție în cadrul direcției Marelui Stat Major	
III. SERVICIILE DE SPRIJIN LOGISTIC DE LUPĂ (ASIGURARE LOGISTICĂ)			
11	Serviciile tehnico-inginerești (de mentenanță)*	pluton/companie în cadrul brigăzii stat major batalion independent/brigadă bază păstrare bază de mentenanță comandament întrunit/categorii de forțe secție în cadrul direcției Marelui Stat Major	*Serviciile: - asigurare tehnică (auto și blindate); - armament și muniții; - serviciile de mentenanță a sistemelor tehnice specifice armelor și serviciilor
12	Intendență*	pluton în cadrul batalionului independent/depozit stat major batalion independent/regiment/brigadă comandament întrunit/categorii de forțe secție în cadrul direcției Marelui Stat Major	*serviciile: alimentară; echipament; carburanți și lubrifianți
13	Serviciul medical	felcer/instructor sanitar companie punct medical în cadrul batalionului independent punct medical în cadrul brigăzii stat major în cadrul brigăzii centru medical (de consultare și diagnostică medicală)	

		spital militar serviciu/secție/direcție în cadrul Marelui Stat Major	
14	Serviciul sanitar-veterinar	serviciu/secție	
15	Transporturi militare	serviciu/secție	serviciile: auto și căi ferate
16	Serviciul cazare și construcții militare	stat major brigadă* direcție în cadrul autorității administrative	*în cadrul S4 secție logistică
17	Serviciul topografic	stat major* în cadrul brigăzii centru independent comandament întrunit/categorii de forțe serviciu/secție în cadrul direcției Marelui Stat Major	*în cadrul S3 secție operații
IV. SERVICIILE SPECIALE			
18	Serviciul juridic	comandament batalion independent comandament brigadă/regiment comandament în cadrul autorității administrative și instituții serviciu în cadrul comandamentului întrunit serviciu/secție/direcție în cadrul Marelui Stat Major serviciu/secție/direcție în cadrul aparatul central al Ministerului Apărării	
19	Serviciul financiar	comandament batalion independent comandament brigadă serviciu/secție autoritate administrativă	
20	Serviciul orchestral militar	orchestră în cadrul unităților militare orchestră prezidențială	
V. DOMENIILE FUNCȚIONALE OPERAȚIONALE			
21	Personal și mobilizare	stat major batalion independent stat major brigadă organe administrativ militare/centru militar centru independent; secție/direcție în cadrul Marelui Stat Major	
22	Informații/cercetare	stat major batalion independent/brigadă comandament întrunit/categorii de forțe secție/direcție în cadrul Marelui Stat Major autoritate administrativă	
23	Operații	stat major batalion independent stat major brigadă comandament întrunit/categorii de forțe secție/direcție în cadrul Marelui Stat Major	
24	Logistică	stat major batalion independent stat major brigadă comandament întrunit/categorii de forțe secție/direcție în cadrul Marelui Stat Major	
25	Planificare strategică	comandament întrunit/categorii de forțe secție/direcție în cadrul Marelui Stat Major	
26	Relații militare-civili (cooperare civil-militară)	secție în cadrul centrului independent stat major în cadrul batalionului independent	
27	Comunicații și informatică	stat major batalion independent stat major brigadă secție/centru independent comandament întrunit/categorii de forțe secție/direcție în cadrul Marelui Stat Major	
28	Doctrină și instrucție	comandament întrunit/categorii de forțe secție/direcție în cadrul Marelui Stat Major	
VI. DOMENIILE FUNCȚIONALE DE SPRIJIN INSTITUȚIONAL			
29	Resurse umane	serviciu/secție stat major batalion independent serviciu/secție brigadă serviciu/secție/direcție în cadrul Marelui Stat Major serviciu/secție/direcție în cadrul aparatul central al Ministerului Apărării	
30	Învățământ	instituții de învățământ în domeniul militariei	
31	Politică de apărare	secție/direcție în cadrul aparatului central al Ministerului Apărării	

32	Administrație și servicii	serviciu/secție/direcție în cadrul aparatului central al Ministerului Apărării	
33	Achiziții și contracte de înzestrare	secție/direcție în cadrul autorității administrative	
34	Cooperare militară internațională	secție/direcție în cadrul aparatului central al Ministerului Apărării	
35	Relații publice	serviciu/secție în cadrul aparatului central al Ministerului Apărării	
36	Buget-finanțe	serviciu/secție/direcție în cadrul Marelui Stat Major serviciu/secție/direcție în cadrul aparatului central al Ministerului Apărării	
37	Inspecție și control	inspectorat, serviciu/secție/direcție audit în cadrul aparatului central al Ministerului Apărării	
38	Secretariat	serviciu/secție în cadrul Marelui Stat Major serviciu/secție în cadrul aparatului central al Ministerului Apărării	
39	Cultură, istorie, arhive și tradiții militare	serviciu/secție în cadrul Marelui Stat Major autoritate administrativă/instituție/centru	
40	Analiză și informații pentru apărare	secție/direcție în cadrul aparatului central al Ministerului Apărării autoritate administrativă/agenție	
41	Educație și psihologie militară	stat major batalion independent stat major brigadă serviciu/secție în cadrul Marelui Stat Major	

Anexa nr. 2
la Ghidul carierei militare

LISTA FUNCȚIILOR MILITARE CARE URMEAȚĂ

A FI OCUPATE PRIN CONCURS

Nr. d/o	Funcțiile care urmează a fi ocupate prin concurs	Notă
Funcții pentru efectivul de sergenți cu gradele militare expuse		
1	sergent clasa I (OR - 7)	Concursul pentru funcțiile vizate se realizează între candidații care sunt incluși în rezerva pentru promovare în funcțiile date.
2	sergent major (OR - 8)	Concursul pentru funcțiile vizate se realizează între candidații care sunt incluși în rezerva pentru promovare în funcțiile date.
3	sergent principal (OR - 9)	Concursul pentru funcțiile vizate se realizează între candidații care sunt incluși în rezerva pentru promovare în funcțiile date.
Funcții de comandă pentru ofițeri		
1	comandant pluton și similare, inclusiv locțiitor comandant companie	Concursul pentru numirea în funcțiile vizate se realizează conform metodologiei privind modul de repartizare a absolvenților instituțiilor de învățământ în domeniul militariei. Absolvenții instituțiilor de învățământ în domeniul militariei, detașați la studii de formare în alte țări, vor fi repartizați în condiții egale cu absolvenții instituțiilor de învățământ în domeniul militariei din țară. Funcțiile date vor fi completate în conformitate cu necesitățile armatei.
2	comandant companie	Concursul pentru funcțiile vizate se realizează între candidații care sunt incluși în rezerva pentru promovare în funcțiile date.
3	comandant batalion, locțiitor comandant brigadă/regiment/șef catedră/decan	Concursul pentru funcțiile vizate se realizează între candidații care sunt incluși în rezerva pentru promovare în funcțiile date.
4	comandant centru militar (municipal/teritorial)	Concursul pentru funcțiile vizate se realizează între candidații care sunt incluși în rezerva pentru promovare în funcțiile date.
5	comandant brigadă/regiment/prorector și similare inclusiv locțiitor comandant comandament	Concursul pentru funcțiile vizate se realizează între candidații care sunt incluși în rezerva pentru promovare în funcțiile date.
6	comandant comandament înrunit/categorii de forțe	Concursul pentru funcțiile vizate se realizează între candidații care sunt incluși în rezerva pentru promovare în funcțiile date.
7	locțiitor șef Marele Stat Major al Armatei Naționale și șef militar superior contingent militar forțe de menținere a păcii/	Concursul pentru funcțiile vizate se realizează între candidații care sunt incluși în rezerva pentru promovare în funcțiile date.
Funcții de conducere pentru ofițeri		
1	șef serviciu	Concursul pentru funcțiile vizate se realizează între candidații care sunt incluși în rezerva pentru promovare în funcțiile date.
2	șef secție	Concursul pentru funcțiile vizate se realizează între candidații care sunt incluși în rezerva pentru promovare în funcțiile date.
3	locțiitor șef direcție/șef direcție	Concursul pentru funcțiile vizate se realizează între candidații care sunt incluși în rezerva pentru promovare în funcțiile date.
4	șef (comandant, director) al autorităților administrative și instituțiilor din subordinea Ministerului Apărării/rector (comandant) instituție de învățământ în domeniul militariei	Concursul pentru funcțiile vizate se realizează între candidații care sunt incluși în rezerva pentru promovare în funcțiile date.
5	atașat militar/ofițer pe lângă organisme militare internaționale	Concursul pentru funcțiile vizate se realizează între candidații care sunt incluși în rezerva pentru promovare în funcțiile date.

Anexa nr. 3
la Ghidul carierei militare

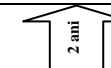
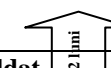

FUNCȚII ȘI STAGII MINIME OBLIGATORII

PENTRU NUMIREA ÎN FUNCȚII DE COMANDĂ/CONDUCERE

Nr. d/o	Funcția care necesită funcții și stagii minime obligatorii de parcurs	Funcțiile / stagiile minime obligatorii care urmează a fi parcurse	Notă
Funcții de comandă/conducere în cadrul unităților militare			
1	comandant companie și similare	- comandant pluton și similare-2 ani - ofițer în cadrul statului major al batalionului-2 ani	
2	comandant batalion și similare	- comandant companie-3 ani - șef stat major batalion și similare sau locțiitor comandant batalion și similare-3 ani	
3	comandant brigadă/regiment și similare	- comandant batalion și similare-3 ani - șef stat major sau locțiitor comandant regiment/brigadă sau similare-2 ani	
Funcții de comandă/conducere în cadrul comandamentelor și Marelui Stat Major			
4	comandant comandament întrunit/categorie de forțe	- comandant regiment/brigadă-3 ani	
5	șef serviciu, secție și similare	- șef stat major batalion/regiment sau similare-2 ani	excepție pentru domeniile funcționale operaționale – personal și mobilizare, planificare strategică, juridic
6	șef direcție	- șef stat major regiment/brigadă sau similare-2 ani - comandant regiment/brigadă sau similare-1 an - șef secție și similare-3 ani	
7	locțiitor șef Marele Stat Major	- comandant regiment/brigadă sau similare-3 ani - comandant comandament-2 an - șef direcție-4 ani - șef autoritate administrativă/4 ani	

Anexa nr. 4
la Ghidul carierei militare

SCHEMA privind cariera efectivului de soldați și sergenți (OR)

Nivelul de carieră	Gradul militar și perioada minimă de aflare în grad	Echivalarea cu sistemul de grade militare precedent	Cursuri de carieră	Nivelul ierarhic de comandă	Criterii de experiență pentru promovare (unul din listă)	Cursuri de calificare	Studii civile
OR - 9	Sergent principal		Curs Superior Lideri pentru sergenți (Nivelul 4)	Sergent principal Armata Națională Sergent principal Școală de sergenți Sergent principal brigadă		Curs intensiv avansat de studiere a limbilor străine (STANAG 3232)	Studii superioare (ciclul I și sau II) sau profesional tehnic
OR - 8	 sergent major		Curs Avansat Lideri pentru sergenți (Nivelul 3)	Sergent principal batalion	1. Funcții de conducere în cadrul companiei/ batalionului (minim 3 ani); 2. Instructor-superior în domeniul instruirii militare (minim 3 ani); 3. Activitate de stat-major la nivel de MStM. A.N. (minim 3 ani).	Curs intensiv intermediar de studiere a limbilor străine (STANAG 2222)	postsec și postsecundar nonterțiar – colegiu; profesional tehnic cu programe combinate – centru de excelență
OR - 7	 sergent clasa I	plutonier adjutant		Sergent companie	1. Funcții de conducere în cadrul plutonului/ companiei (minim 2 ani); 2. Instructor-superior în domeniul instruirii militare (minim 2 ani);	Cursuri de specializare	
OR - 6	 sergent clasa II	plutonier major	Curs Intermediar Lideri pentru sergenți (Nivelul 2)	Sergent pluton	3. Activitate de stat-major la nivel de batalion/ regiment/ brigadă (minim 2 ani). 4. Funcție de specialist* nivel de batalion/regiment/brigadă (minim 2 ani);	Curs intensiv de bază de studiere a limbilor străine (STANAG 1111)	învățământ secundar, ciclul II-liceu;
OR - 5	 sergent clasa III	plutonier		Grupă	1. Funcții de conducere în cadrul unui grup de 3-10 militari (minim 2 ani); 2. Instructor în domeniul instruirii militare (2 ani);		
OR - 4	 caporal	sergent major	Curs de Bază Lideri inferiori pentru sergenți (Nivelul 1)	Echipă	3. Activitate de stat-major la nivel de batalion (minim 2 ani). 4. Participarea în misiuni/ operații internaționale. 4. Funcție de specialist* (minim 2 ani);	Cursuri de specializare	învățământ profesional tehnic secundar – școală profesională;
OR - 3	 soldat clasa I	sergent					Instituție de învățământ secundar, ciclul I – gimnaziu
OR - 2	 soldat clasa II	sergent inferior, caporal				Un ciclu de instruire în cadrul UM.	
OR - 1	 soldat clasa III	soldat				Pregătirea specialiștilor Curs pregătire inițială	

* specialist - logistician; tehnician; specialist IT; muzicant; instructor sanitar; șef depozit, magazie;

Anexa nr. 5
la Ghidul carierei militare

CORESPONDENȚA ÎNTRE

DOMENII FUNCȚIONALE ȘI ARME/SERVICII

Nr. crt.	Domeniul funcțional		Arma/serviciul	Notă
1	<i>Domeniile funcționale operaționale</i>	Personal și mobilizare	Toate armele/serviciile	
2		Informații/cercetare	Toate armele/serviciile	
3		Operații	Toate armele/serviciile	
4		Logistică	Armele de sprijin logistic de luptă	Alte arme, dacă cadrele militare dețin calificare în acest domeniu
5		Planificare strategică	Toate armele/serviciile	
6		Relații militari-civili (cooperare civil-militară)	Toate armele/serviciile	
7		Comunicații și informatică	Armele Transmisiuni, Artilerie și rachete antiaeriene, Radiolocație, Serviciul tehnico-ingineresc/specialitățile specifice domeniului	Alte arme, dacă cadrele militare dețin calificare în acest domeniu
8		Doctrină și instrucție	Toate armele/serviciile	
9	<i>Domeniile funcționale de sprijin instituțional</i>	Resurse umane	Toate armele/serviciile	
10		Învățământ	Toate armele/serviciile	
11		Politică de apărare	Toate armele/serviciile	
12		Achiziții și contracte de înzestrare	Toate armele/serviciile	
13		Cooperare militară internațională	Toate armele/serviciile	
14		Relații publice	Toate armele/serviciile	
15		Buget - finanțe	Serviciul financiar	Alte arme, dacă cadrele militare dețin calificare în acest domeniu
16		Juridic	Serviciul juridic	Alte arme, dacă cadrele militare dețin calificare în acest domeniu
16		Inspecții și controale	Toate armele/serviciile	
17		Secretariat	Toate armele/serviciile	
18		Cultură, istorie, arhive și tradiții militare	Toate armele/serviciile	
19		Analiză informații pentru apărare	Toate armele/serviciile	
20		Educație și psihologie militară	Toate armele/serviciile	Dacă cadrele militare dețin calificare în acest domeniu

LISTA
cursurilor și studiilor absolvite în străinătate de cadrele militare care se
asimilează cu studiile și cursurile de carieră prevăzute de Ghidul carierei militare

Nr. crt.	Cursuri/studii asimilate	Cursul/studiile prevăzute de Ghid
1.	<p style="text-align: center;">ROMÂNIA</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Curs avansat pentru ofițeri de infanterie; 2) Curs avansat pentru ofițeri de artilerie terestră; 3) Curs avansat pentru ofițeri de artilerie antiaeriană; 4) Curs avansat pentru ofițeri de artilerie și rachete; 5) Curs avansat pentru ofițeri de transmisiuni; 6) Curs avansat pentru ofițeri de comunicații și informatică; 7) Curs avansat „Mentenanța sistemelor electronice”/Curs avansat pentru ofițeri ingineri în domeniul mentenanței sistemelor electronice; 8) Curs de management al sistemelor tehnice pentru ofițerii ingineri în domeniul „Electronic”; 9) Curs avansat pentru ofițeri de aviație naviganți; 10) Cursul avansat pentru ofițeri de aviație - nenaviganți; 11) Curs avansat pentru ofițeri de artilerie antiaeriană și rachete sol-aer; 12) Curs avansat pentru ofițeri de rachete sol-aer; 13) Curs avansat pentru ofițeri de rachete antiaeriene; 14) Curs avansat pentru ofițeri de radiolocație și război electronic; 15) Curs de management al sistemelor tehnice pentru ofițeri ingineri în domeniul aviației; 16) Curs avansat pentru ofițeri de radiolocație; 17) Curs avansat pentru ofițeri de geniu; 18) Curs avansat pentru ofițeri de Apărare NBC/Curs avansat pentru ofițeri de apărare chimică/Curs avansat NBC; 19) Curs avansat pentru ofițeri ingineri în domeniul geniu și construcții; 20) Curs de management al sistemelor tehnice pentru ofițerii ingineri în domeniul „Topogeodezie și automatizarea asigurării topogeodezice”/ Curs avansat de logistică pentru ofițeri ingineri în domeniul „Topogeodezie și automatizarea asigurării topogeodezice”; 21) Curs de introducere în securitatea națională pentru ofițeri inferiori; 22) Curs avansat pentru ofițeri de logistică; 23) Curs avansat de logistică pentru ofițeri ingineri în domeniul „Mentenanța sistemelor electronice”; 24) Curs avansat logistică pentru ofițeri ingineri în domeniul „Mentenanța sistemelor de armament, muniții, rachete și protecție NBC” ; 25) Curs avansat de logistică pentru ofițeri ingineri în domeniul „Blindate, automobile și tractoare” ; 26) Curs avansat pentru ofițeri intendență/Curs avansat pentru ofițeri de logistică – intendență; 27) Curs avansat pentru ofițeri de auto; 28) Curs avansat pentru ofițeri de tancuri; 29) Curs de management al sistemelor tehnice pentru ofițerii ingineri în domeniul "Blindate, automobile și tractoare"; 30) Curs avansat pentru ofițeri din domeniul „Blindate, automobile și tractoare”; 31) Curs avansat psihologie. 	<p style="text-align: center;">Curs avansat (pentru ofițeri)</p>

	<p style="text-align: center;">SUA</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Curs pentru ofițeri avocatură și juridică (bază) „Judge Advocate General Officer Basic/JAO (JAG basic)/Judge Advocate Basic”; 2) Curs pentru ofițeri logistică „Logistics Executive Development”; 3) Curs pentru ofițeri logistică (bază) „QM Basic”; 4) Curs dezamorsarea dispozitivelor explosive „Explosive Ordnance Disposal EOD”; 5) Curs medicină (bază) „AMEDD Basic”; 6) Curs pentru comandanți pluton medical „Medical Platoon Leader Course”; 7) Curs serviciul medical „Medical Service”; 8) Programul de dezvoltare în domeniul dreptului militar „Military Law Development Program”. <p style="text-align: center;">ALTE ȚĂRI</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Curs avansat infanterie (Germania); 2) Curs comandant companie infanterie (Germania); 3) Curs avansat geniu (Germania); 4) Curs avansat apărare NBC (Germania); 5) Curs avansat transmisiuni (Germania); 6) Curs comandant companie transmisiuni (Germania); 7) Curs avansat artilerie terestră (Germania); 8) Curs avansat artilerie antiaeriană (Germania); 9) Curs avansat logistică (Germania); 10) Curs comandant companie logistică (Germania); 11) Curs cu genericul „Junior Staff Officer Course” (Lituania); 12) Curs de comandă și conducere (Cehia); 13) Curs de instruire pentru ofițeri inferiori de stat major (Slovacia); 14) Curs de bază infanterie (Franța); 15) Curs de bază artilerie terestră (Franța); 16) Curs avansat transmisiuni (Franța); 17) Curs avansat pentru chirurși militari (Olanda); 18) Curs avansat de geniu (Turcia). 	
2.	<p style="text-align: center;">ROMÂNIA</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Curs de bază EOD (România); 2) Curs de stat major pentru sanitari șefi (România); 3) Curs de instructor sanitar (România); 4) Curs avansat pentru subofițeri infanterie (România); 5) Curs avansat pentru subofițeri de artilerie și rachete (România). <p style="text-align: center;">ALTE ȚĂRI</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Curs de instruire pentru plutonieri majori (Cehia); 2) Curs de comandă și conducere (Cehia); 3) Curs internațional de instruire a subofițerilor (Lituania); 4) Curs dezamorsarea dispozitivelor explozive (SUA). 	<p>Curs Avansat Lideri (Nivelul 3) pentru sergenți</p>

3.	<p style="text-align: center;">GERMANIA</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Curs stat major trupe terestre; 2) Curs comandant batalion infanterie; 3) Curs comandant batalion transmisiuni; 4) Curs comandant batalion artilerie; 5) Curs comandant batalion apărare antiaeriană; 6) Curs comandant batalion geniu; 7) Curs comandant batalion NBC; 8) Curs comandant batalion logistică; 9) Curs comandant batalion artilerie/artilerie terestră. <p style="text-align: center;">ROMÂNIA</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Curs de stat major pentru ofițeri de infanterie; 2) Curs de stat major pentru ofițeri de infanterie cercetare; 3) Curs de stat major pentru ofițeri de transmisiuni; 4) Curs de stat major pentru ofițeri de comunicații și informatică; 5) Curs de stat major pentru ofițeri de artilerie terestră; 6) Curs de stat major pentru ofițeri de artilerie și rachete; 7) Curs de stat major pentru ofițeri de geniu; 8) Curs de stat major pentru ofițeri de apărare NBC(CBRN); 9) Curs de stat major pentru ofițeri de aviație; 10) Curs de stat major pentru ofițeri Forțe Aeriene; 11) Curs comandant escadrilă; 12) Curs de stat major pentru ofițeri de artilerie antiaeriană; 13) Curs de stat major pentru ofițeri de rachete sol-aer; 14) Curs de stat major pentru ofițeri de rachete și artilerie antiaeriană; 15) Curs de stat major pentru ofițeri de artilerie antiaeriană și rachete sol-aer; 16) Curs de stat major pentru ofițeri logistică (intendență); 17) Curs de stat major pentru ofițeri de auto; 18) Curs de stat major pentru ofițeri de tancuri; 19) Cursul de stat major în domeniul gestionării resurselor umane; 20) Curs cu privire la organizarea serviciului medical la nivel de batalion, brigadă. <p style="text-align: center;">SUA</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Curs pentru ofițeri de infanterie (avansat) „Infantry Officer Advanced”; 2) Curs pentru ofițeri de artilerie terestră (avansat) „Field Artillery Officer Advanced”; 3) Curs pentru ofițeri de transmisiuni (avansat) „Signal Officer Advanced”; 4) Curs pentru ofițeri de medicină (avansat) „AMEDD Officer Advanced”; 5) Curs pentru ofițeri de topogeodezie (avansat) „Mapping Charting and Geodesy Officer Advanced”; 6) Curs pentru ofițeri de topogeodezie (avansat) „Advanced Geodetic Surveying”; 7) Curs pentru ofițeri de geniu (avansat) „Engineer Officer Advanced”; 8) Curs pentru ofițeri de finanțe (avansat) „Finance Officer Advanced”; 9) Curs pentru ofițeri de cercetare (avansat) „Intelligence Officer Advanced”; 10) Curs comandant escadrilă „Squadron Officer School”; 	Curs de stat major
----	--	--------------------

	<p>11) Curs dezamorsarea dispozitivelor explozive „International EOD”;</p> <p>12) Curs pentru ofițeri de apărare antiaeriană „Airfield Operations Officer”;</p> <p>13) Curs de perfecționare operațiuni psihologice „Psychological Operations Officer Qualification Course”;</p> <p>14) Curs pentru ofițeri de infanterie „Infantry Captains Career Course”;</p> <p>15) Curs pentru ofițeri de blindate „Armor Captains Career Course”;</p> <p>16) Curs pentru ofițeri de infanterie „Maneuver Captains Career Course”;</p> <p>17) Curs pentru ofițeri de infanterie „Maneuver Captains Career Course (Infantry Advvanced)”;</p> <p>18) Curs pentru ofițeri de poliție militară „Military Police Captains Career Course”;</p> <p>19) Curs pentru ofițeri de artilerie terestră „Field Artillery Captains Career Course”;</p> <p>20) Curs pentru ofițeri de artilerie antiaeriană „Air Defense Artillery Captains Career Course”;</p> <p>21) Curs pentru ofițeri de transmisiuni „Signal Captains Career Course”;</p> <p>22) Curs pentru ofițeri de geniu „Engineer Captains Career Course”;</p> <p>23) Curs management sisteme informaționale „Information Systems Management”;</p> <p>24) Curs management sisteme informaționale „Automated Systems Management”;</p> <p>25) Curs management sisteme informaționale „Systems Automation”;</p> <p>26) Curs pentru ofițeri de personal „Adjutant General Captains Career Course”;</p> <p>27) Curs pentru ofițeri de finanțe „Finance Captains Career Course”;</p> <p>28) Curs combinat pentru ofițeri de logistică „Combined Logistics Captains Career Course”;</p> <p>29) Curs de perfecționare conducere logistică „Theatre Logistics Planners”;</p> <p>30) Curs superior logistică „Theatre Logistics Studies”;</p> <p>31) Curs pentru ofițeri de cercetare „International Intelligence Officer Captains Career Course” / Curs pentru ofițeri de cercetare „Intelligence Captains Career Course”;</p> <p>32) Curs pentru ofițeri de medicină „AMEDD Captains Career Course”;</p> <p>33) Curs pentru ofițeri de logistică – armament și muniție „Log-QM Captains Career Course”;</p> <p>34) Curs pentru ofițeri de armament și muniție „QM Captains Career Course”;</p> <p>35) Curs pentru ofițeri de cercetare „Military Intelligence Captains Career Course”;</p> <p>36) Curs pentru ofițeri de NBC „CBRN Captains Career Course”;</p> <p>37) Curs pentru ofițeri de relații civil militare „CA Training”;</p> <p>38) Curs pentru ofițeri de relații publice „Public Affairs Qualification Course”.</p> <p style="text-align: center;">ALTE ȚĂRI</p> <p>1) Curs internațional pentru căpitani „International Captains Course” (Lituania);</p> <p>2) Curs de stat major pentru ofițeri inferiori (Lituania);</p> <p>3) Curs de comandă și stat major pentru ofițeri inferiori „Junior Command and Staff Course” (Lituania);</p> <p>4) Curs internațional de orientare a ofițerilor de stat major /curs de orientare a ofițerilor internaționali de stat major (Olanda);</p> <p>5) Curs pentru ofițeri de stat major/Curs destinat ofițerilor inferiori de stat major (Bosnia și Herțegovina);</p> <p>6) Curs internațional de instruire pentru ofițeri de stat major (Slovacia);</p> <p>7) Curs ofițeri comandanți - locțiitori a sectorului de cale ferată (Rusia);</p> <p>8) Curs pentru comandanții (locțiitori și șefi de stat major) batalioanelor de infanterie motorizată (Rusia).</p>	Curs de stat major
4.	Studii militare superioare peste hotare în cadrul în cadrul instituțiilor de învățământ în domeniul militariei (inclusiv în domeniul logistic, ingineriei, transportului, transmisiunilor și medicinei militare)	Studii militare superioare asimilate (licență)

5.	<p style="text-align: center;">SUA</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Program universitar în domeniul relațiilor civil militare „689 Civil – Military Relations Master’s Degree”; 2) Program universitar resurse umane „Manpower System Analysis-Masters”; 3) Program universitar în domeniul relațiilor civil militare și securității internaționale „ MA Civil – Military Relations and International Security”; 4) Colegiul de comandă și de stat major al Forțelor Terestre „US Army Command and General Staff College”; 5) Colegiul de comandă și de stat major al Forțelor Aeriene „Air Command and Staff College”; 6) Colegiul întrunit de comandă și stat major „Joint Staff College”; 7) Colegiul de comandă și de stat major - infanterie marină, inclusiv programele de instruire la distanță „USMC Command and Staff College Distance Education Program”; 8) Cursul licențiat pentru judecători și avocați militari (Graduate Course for Military Lawyers and Judges (LL.M. Program). <p style="text-align: center;">ALTE ȚĂRI</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Studii superioare de masterat în cadrul Universității Naționale de Apărare / Curs postuniversitar de comunicare publică (România); 2) Studii superioare de masterat „Conducere interarme Forțe Terestre” în cadrul facultății de comandă și stat major a Universității Naționale de Apărare (România); 3) Curs de Comandă și Stat Major Întrunit (Estonia). 	<p style="text-align: center;">Studii militare asimilate studiilor de masterat</p>
6.	<p style="text-align: center;">SUA</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Curs gestionarea resurselor de apărare/ Curs internațional de management al resurselor de apărare „International Defense Management Course IDMC”; 2) Curs superior gestionarea resurselor de apărare „Senior Defense Management Course IDMC”; 3) Curs mobil gestionarea resurselor de apărare „Mobile International Defense Management Course”; 4) Curs restructurizarea/reformarea sistemelor de apărare „International Defense Transformation”; 5) Curs de perfecționare în domeniul managementului achizițiilor militare „Defense Acquisition Management”; <p style="text-align: center;">ROMÂNIA</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Curs postuniversitar proceduri de comandă și stat major, intercategoriai de forțe armate / Curs avansat de ofițeri de stat major Joint / curs avansat de operații multinaționale întrunite; 2) Curs postuniversitar de perfecționare în domeniul planificării resurselor umane și materiale; 3) Curs postuniversitar de perfecționare „Managementul resurselor de apărare pentru personalul de conducere”; 4) Curs postuniversitar de managementul resurselor de apărare pentru oficiali; 5) Curs postuniversitar de perfecționare-conducere în domeniul managementului resurselor umane; 6) Curs postuniversitar de perfecționare-conducere în domeniul managementului educațional militar; 7) Curs postuniversitar de perfecționare în domeniul achizițiilor; 8) Curs postuniversitar de perfecționare în conducere - Forțe Terestre; 9) Curs postuniversitar de perfecționare în conducere - Forțe Aeriene; 10) Curs postuniversitar în conducerea marilor unități; 11) Curs postuniversitar de perfecționare în conducere logistică; 12) Curs postuniversitar de perfecționare „Sistemul de planificare, programare, bugetare și evaluare”; 13) Curs postuniversitar de perfecționare în conducere economico-financiară; 14) Curs postuniversitar de perfecționare ”Asigurare tehnică cu armament și muniții”; 	<p style="text-align: center;">Curs postuniversitar de conducere corespunzător domeniului de activitate</p>

	<p>15) Curs postuniversitar de perfecționare în domeniul explozivilor, combustibililor speciali și pirotehnie;</p> <p>16) Curs postuniversitar în analize fizice-chimice a pulberii și explozivilor;</p> <p>17) Curs postuniversitar de perfecționare a medicinei militare și asigurarea farmaceutică;</p> <p>18) Curs postuniversitar de perfecționare în domeniul pregătirii psihologice și sociologice;</p> <p>19) Curs postuniversitar unic de conducere pentru ofițeri ingineri;</p> <p>20) Curs postuniversitar de perfecționare „Managementul resurselor informaționale”.</p> <p style="text-align: center;">ALTE ȚĂRI</p> <p>1) Curs cu genericul „Program de studiu a terorismului și securității” (Germania);</p> <p>2) Curs „Program avansat de Studii a Securității” (PASS 08-1) (Germania);</p> <p>3) Curs „Program avansat de studii a Securității”, modulul pentru „Lideri” (Germania);</p> <p>4) Curs de Securitate Europeană (Germania);</p> <p>5) Curs în domeniul „Program avansat de studii a securității” (Germania);</p> <p>6) Curs în domeniul „Strategia Civil - Militară pentru dezvoltarea internațională” (Germania);</p> <p>7) Program „Stabilitate, securitate Tranziții și Reconstrucție” (Germania);</p> <p>8) Curs „Leadership and Transformation” (Estonia);</p> <p>9) Curs de gestiune a resurselor apărării (Letonia);</p> <p>10) Curs „Managementul apărării în contextul securității globale” (Marea Britanie);</p> <p>11) Curs „Securitatea europeană și structura militară” (Olanda);</p> <p>12) Curs „Apărarea și strategia militară” (China).</p>	
7.	<p>1) Colegiul Național de Război (National War College) (SUA);</p> <p>2) Colegiul de Război a Forțelor Terestre (SUA);</p> <p>3) Colegiul Național de Apărare (România)</p> <p>4) Curs „Strategia militară a statului” (China);</p> <p>5) Curs de apărare și cercetare strategică (China);</p> <p>6) Curs de apărare națională și strategie de apărare (China);</p> <p>7) Curs de apărare și studii strategice (China);</p> <p>8) Curs postuniversitar de perfecționare în domeniul securității și apărării naționale „Probleme actuale ale securității naționale” (România);</p> <p>9) Curs postuniversitar de conducere strategică (Nivel Joint) (România);</p> <p>10) Curs postuniversitar de perfecționare în conducerea activităților din domeniul informațiilor pentru apărare (nivel strategic);</p> <p>11) Curs postuniversitar de introducere în securitatea națională pentru ofițeri superiori (România);</p> <p>12) Curs de înalte studii de comandă în cadrul Colegiului de apărare baltic „Baltic Defense College Higher Command Studies Course” (Estonia);</p> <p>13) Programul de pregătire în domeniul studiilor avansate de securitate la Centrul George C. Marshall (Germania);</p> <p>14) Studii militare superioare în cadrul Academiei Militare a Statului Major General din Moscova</p>	Curs de conducere strategică